

EBOOK TRENDS VRIJWILLIGE INZET

2022

Voorspel de toekomst van vrijwillige inzet, bekijk de (data)trends

2021 was een bewogen jaar. Het tweede jaar waarin Corona niet alleen maar een biertje was, Positief niet alleen maar positief, Isolatie niet alleen iets was voor tussen de spouwmuren, de Jonge niet meer alleen met kaas geassocieerd werd en mondkapjes niet meer alleen bij doe-het-zelven nodig bleken.

Het afgelopen jaar had naast een aantal behoorlijke downs ook minstens zoveel ups. Zo werd in vele sectoren versneld gedigitaliseerd om online aanwezig te kunnen blijven en flexibel met de steeds wisselende coronamaatregelen om te gaan. Zo ook in de vrijwilligerswerksector. Dat leverde daarbij nieuwe of slim aangepaste vormen van impact maken op. Online, blended of hybrid, microdonaties, impactchallenges en 1,5 meter vrijwilligerswerk. En dat sloeg aan. Zo zijn op NLvoorelkaar.nl in november 2021 bijna 11.000 matches gemaakt, een record en ruim 60% meer dan in november 2019 vóór corona!

Een mooie basis voor 2022 en verder, want online zal verder blijven groeien. Hoewel nu nog maar 1% van alle vrijwilligerswerk matches online gemaakt wordt, lijkt de potentie enorm. 98% van alle Nederlanders is online verbonden aan elkaar, meer dan 80% shopt online, e-commerce groeit elk jaar 30% en meer dan 20% van alle relaties ontstaat op een online matchplatform. Online is 24/7 bereikbaar, snel, flexibel, schaalbaar en efficiënt in het verbinden van

mensen en daarmee een waardevolle aanvulling op de challenges van deze (crisis)tijd.

In dit ebook vatten we alle trends voor je samen van het afgelopen jaar én kijken we vanuit die basis vooruit. Wat en waar kun je op inspelen en zo voorkomen, verbeteren of vernieuwen? Hoe vind je bijvoorbeeld jongere vrijwilligers, wat voor soorten vrijwillige inzet zijn populair of waar vind je het grootste onbenutte potentieel (en hoe maak je dat los)?

“DIT ONDERZOEK GEEFT EEN ACTVELE KIJK OP VRIJWILLIGE INZET IN NEDERLAND, NU ÉN IN DE NABIJE TOEKOMST”

-PROF. DR. LUCAS MEIJS

Deze inleiding sluit af met een dikke dankjewel: dit onderzoek is in december 2021 uitgevoerd in samenwerking met prof. dr. Lucas Meijs, Rotterdam School of Management, Erasmus University (RSM). Dank Lucas voor deze succesvolle 8e editie! Enorm veel dank ook aan ieder van de 15.249 respondenten en de ruim 170.000 deelnemers van vrijwilligersplatform NLvoorelkaar.nl en aangesloten matchingsplatformen die dagelijks het verschil maken. Tenslotte zijn we ontzettend dankbaar voor onze 60 partners met wie we dagelijks dit impact avontuur mogen aangaan. Alleen samen krijgen we het voor elkaar!

ANNE VAN ROOSMALEN

NLvoorelkaar

PS: Delen mag, graag zelfs. Een linkje naar NLvoorelkaar.nl wordt heel erg gewaardeerd. Reacties en feedback zijn ook altijd welkom, je vindt ons o.a. op [LinkedIn!](#)

INHOUD

Over dit onderzoek wie er meedoen	4
Methode	5
Demografie	5
Representativiteit	7
Trend 1: Coronahulp is geen trend meer	8
Niet meer trending topic.....	9
Minder angst.....	9
Meer vragen bij lockdowns.....	10
Toch een GAP(ende behoefte)	10
Trend 2: Evolutie in goed doen	11
Kunnen kiezen	12
Vanuit huis: van noodzaak naar toegankelijk	13
Tijd én geld geven.....	14
Van organisatie naar organiseren.....	15
Versnellen: elke minuut impact telt mee.....	15
Blended vormen van vrijwilligerswerk	16
Trend 3: Nostalgie: vroeger was het beter	17
Gewoon weer vrijwilligerswerk doen.....	18
Persoonlijk vragen	20
Weinig verandering in redenen om te blijven	20
Weinig verandering in redenen om te minderen	21
Niet zoals vroeger: bereidheid vrijwilligerswerk in 2022	21
Trend 4: Onbenut potentieel groeit.....	23
Onbenut potentieel groeit naar 15 dagen per jaar in 2021.....	24
Nieuwe gezichten neemt af	24
Trend 5: Meer eenzaamheid (omgedacht)	25
Eenzaamheidsvragen blijven hard groeien	26
Eenzaamheid omdenken succesvoller.....	26
Prognose 2022: 20% meer hulp nodig	27
Trend 6: Populair vrijwilligerswerk	28
Ongekend veel maatjes, gezelschap en vriendschap	29
Boodschappen populariteit daalt	30
Van binnen naar buiten.....	30
Taalmaatjes gezocht in 2022.....	30
Marketing en collecte: help goede doelen groeien	31
Trend 7: Status quo uitdagingen.....	32
Tekort aan vrijwilligers	33
Grootste uitdaging: corona, groeiende vraag en vergrijzing.....	34
Maatschappelijke organisaties over 2022.....	34
Trend 8: Jongeren & vrijwilligerswerk.....	35
2021: jongste vrijwilligers ooit.....	36
Challenges populair bij jongeren	36
Handig online, onhandig offline.....	37
AFSLUITING door Lucas Meijs.....	38
Over NLvoorelkaar	42

OVER DIT ONDERZOEK

WIE ER MEEDOEN

15.249 mensen deelden hun feedback.

Het jaarlijkse onderzoek naar vrijwillige inzet waarop dit ebook gebaseerd is, is de afgelopen 10 jaar uitgegroeid naar het grootste onderzoek naar vrijwilligerswerk, vrijwillige inzet en burenhulp van Nederland. Iets waar we ontzettend trots, blij en dankbaar mee zijn!

METHODE

Dit rapport en onderzoek bevat de respons en feedback van **15.249 respondenten**, allemaal deelnemers van één van de *doing good* platformen van [NLvoorelkaar](#) en [Social Care Network](#).

Alle actieve deelnemers van de platformen werden per e-mail uitgenodigd om deel te nemen aan een online vragenlijst onderzoek. De online vragenlijst sloot 7 december 2021 en is in dezelfde maand geanalyseerd.

Dit onderzoek is opgezet, uitgevoerd en geanalyseerd door NLvoorelkaar i.s.m. prof. dr. Lucas Meijs, Rotterdam School of Management, Erasmus University (RSM).

DEMOGRAFIE

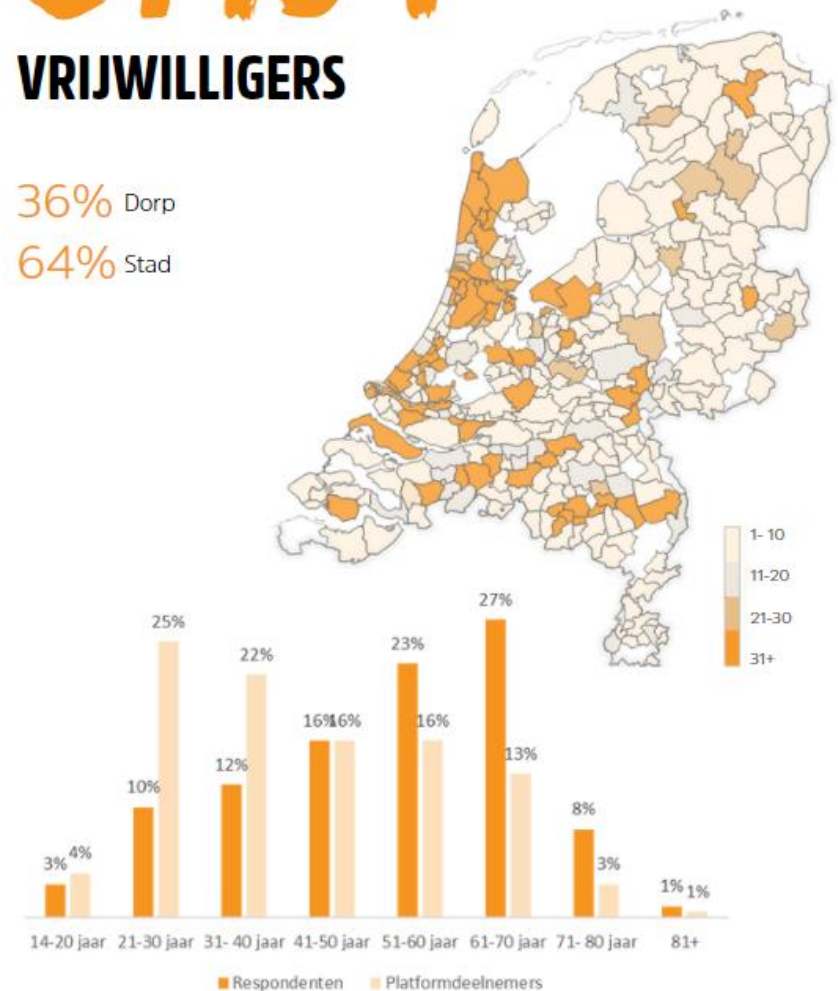
Gemiddeld bleken respondenten iets ouder te zijn dan platformdeelnemers. Dit is inherent aan de gebruikte methodiek van vragenlijst onderzoek.

8.954

VRIJWILLIGERS

36% Dorp

64% Stad

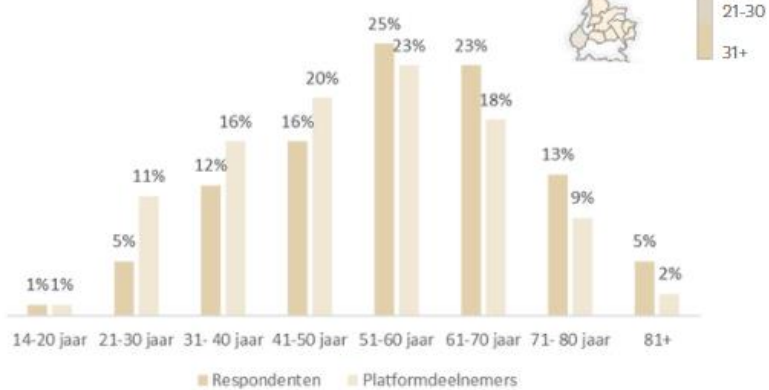
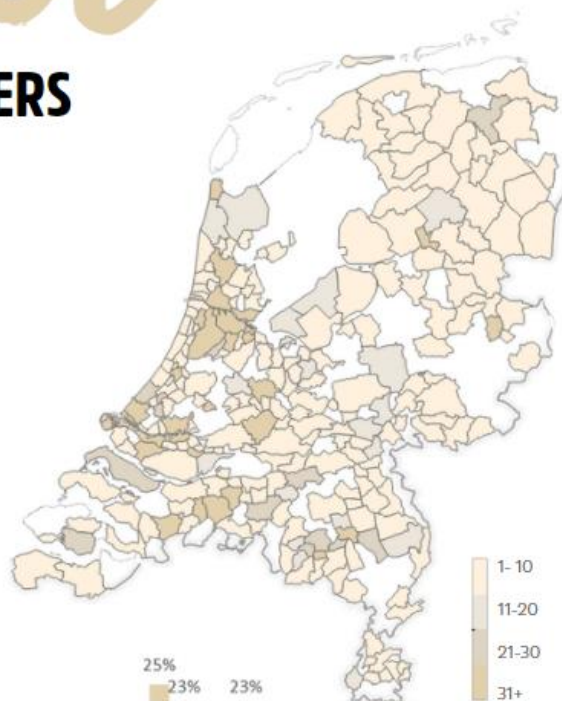

2.606

HULPVRAGERS

38% Dorp

62% Stad

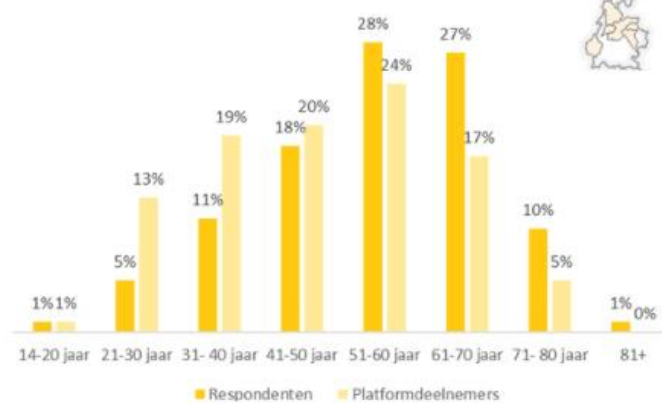
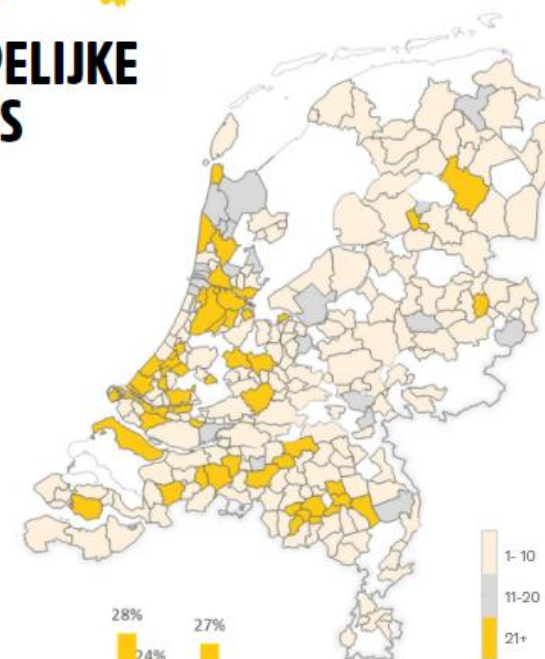

3.689

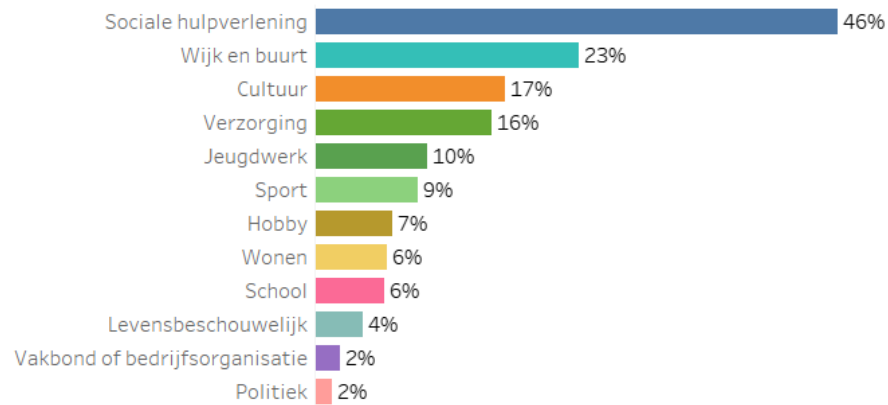
MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES

40% Dorp

60% Stad

De deelnemende maatschappelijke organisaties zijn zeer divers: van lokale verenigingen, regionale of landelijke stichtingen tot internationale non-profits. Ze zijn werkzaam in de volgende sectoren:

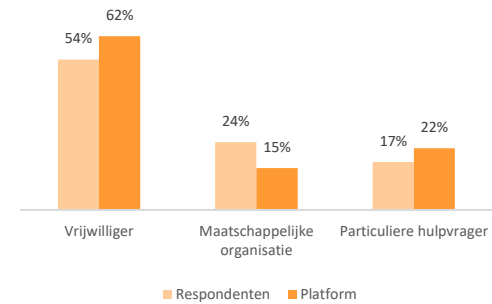

Grafiek: Deelnemende maatschappelijke organisaties per sector

REPRESENTATIVITEIT

Het responspercentage van dit onderzoek is hoog (15%) en de externe validiteit zeer goed (betrouwbaarheidsniveau 99% met een foutmarge van 1%).

Dit betekent dat de resultaten van dit onderzoek representatief zijn voor de rest van de doelgroep. Houd er wel rekening mee dat dit onderzoek is uitgevoerd onder platformdeelnemers: mensen die hiervoor voldoende online- en taalvaardig zijn. Tevens is de groep vrijwilligers wat ondervertegenwoordigd in het onderzoek (54% vs 62% op het platform) net zoals particuliere hulpvragers (17% in het onderzoek vs 22% op het platform) en zijn maatschappelijke organisaties wat oververtegenwoordigd (24% in het onderzoek vs 15% op het platform).

Grafiek: Respondenten vs platformdeelnemers

TREND 1:

CORONAHULP IS GEEN

TREND MEER

Minder hype, minder angst en weer meer vraag.

NIET MEER TRENDING TOPIC

#coronahulp was in 2021 allang niet meer een *trending topic*. In de 1^e lockdown (voorjaar 2020) meldden zich 11x zoveel vrijwilligers aan als 'normaal'. In de 2^e lockdown (december 2020) waren er 3x zoveel nieuwe aanmeldingen van mensen die wilden helpen. In 2021 was het effect van golf 3 (maart 2021) 'slechts' zo'n 11% meer aanmeldingen van vrijwilligers dan voor corona. Van de 'coronahulp hype' was in 2021 dus minder zichtbaar maar nog wel relevant. Nog steeds heel positief dus!!

Ook op Google Trends, dat laat zien hoe vaak mensen Googelen op woorden zoals 'coronahulp' (gele lijn in de grafiek), zie je een duidelijk dalende trend. Dat geldt overigens ook voor de algemene belangstelling voor vrijwilligerswerk. **Vanaf 2015 daalt het Googelen op 'vrijwilligerswerk' met gemiddeld -7% per jaar. In 2021 zelfs met -15%.** Elke maand van het afgelopen jaar was lager dan de dezelfde maand in voorgaande jaren.

"IK HEB DOOR HET PLATFORM SNEL IEMAND KUNNEN HELPEN OP HET MOMENT DAT IK ER TIJD VOOR HAD, DOOR THUISWERKEN IVM CORONA."

Grafiek: Zoekgedrag per maand van 2005 tot december 2021 via Google Trends¹

MINDER ANGST

Toch brengen de coronagolven vooral veel ups. Want al zijn er geen enorme pieken van mensen die willen helpen in 2021 en neemt het zoekvolume op 'vrijwilligerswerk' volgens Google af, het aantal nieuwe aanmeldingen van vrijwilligers op onze platformen groeide in 2021 met 54% t.o.v. van 2019.

Ook werd er weer meer gevrijwilligd dan vorig jaar. Waar in 2020 het aantal dagdelen inzet per match kelderde naar 5, zien we dit **in 2021 weer omhoogschieten naar 11 dagdelen vrijwillige inzet per match**. Meer dan een verdubbeling dus. Het is nog wel 59% minder dan vóór corona in 2019, maar de stijgende lijn geeft de positieve *vibe* aan van het zoeken en vinden van mogelijkheden om te helpen binnen de mogelijkheden. Extra positief is dat het matchsucces percentage in 2021 *gelijk* bleef aan 2020 met 48%. En dat is dan weer een stukje hoger dan vóór corona (gemiddeld 34%).

Naast meer inzet per match, zien we in 2021 ook het aantal gemaakte matches hard stijgen. In 2021 matchten we bijna 110.000 keer een vrijwilliger aan een organisatie of persoon op zoek naar hulp. Dat is een dikke **15% meer matches dan vorig jaar**, wat door corona al een record was.

¹ [Google Trends](#) d.d. 29-12-2021

“HET PLATFORM IS EEN SNELLE MANIER VAN IN CONTACT KOMEN VAN VRIJWILLIGERS. VOORAL IN CORONA TIJD VEEL GEBRUIK VAN GEMAAKT VOOR CLIËNTEN DIE NIET UIT HUIS KONDEN. ENTHOUSIASTE MENSEN DIE JE KON VERTROUWEN.”

Ook zien we dat de **angst voor corona veel minder een belemmering** vormt in het doen van vrijwilligerswerk. Was die angst in 2020 nog voor 17% van de vrijwilligers een reden om minder of even geen vrijwilligerswerk te doen, eind 2021 is dit nog maar voor 9% van de vrijwilligers het geval.

Daarmee laten we overigens onze Hollandse nuchterheid en doorzettingsvermogen weer goed zien. In de Verenigde Staten² geeft bijvoorbeeld 20% van de vrijwilligers aan hun vrijwilligersactiviteiten vanwege corona nog even te pauzeren.

MEER VRAGEN BIJ LOCKDOWNS

Het is maar goed dat er in 2021 zoveel mensen een handje wilden helpen. Want hoewel we in 2021 het effect van de lockdowns niet meer zo sterk zagen in nieuwe aanmeldingen, was dat wel degelijk sterk zichtbaar in het aantal hulpvragen.

In de lockdown die volgde na de vierde coronagolf (eind november) zagen we bijna een **verdubbeling van het aantal hulpvragen (+92%)**. Het lijkt ondertussen een vast patroon te worden: ook in de vorige lockdowns (behalve de allereerste) zien we een verdubbeling van de hulpvragen ontstaan.

Niet alleen het aantal hulpvragen, maar ook de hulpbehoefte veranderde. 87% van de hulpvragen bleek direct gerelateerd aan **eenzaamheid**, waar dat vorig jaar nog 56% was. Ook vragen rondom taal (taalmaatjes, voorleesprojecten

etc.) namen met bijna de helft toe. Klussen en vervoer, twee andere soorten hulp die veel gevraagd worden, bleven gelijk.

“IK BEN BUITENLANDERS DAAROM HADDEN IK EN MIJN ZOON VAN 5 JAAR EEN HULP NODIG OM ONZE TAAL SKILLS TE VERBETEREN. IN DE CORONATIJD WAS DAT HEEL WAARDEVOLLE HULP VOOR ONS. ZIJ LEEST NOG VERDER BOEK VOOR MIJN ZOON.”

TOCH EEN GAP(ENDE BEHOEFTE)

In het onderzoek in juni 2020 merkten we al op dat **34% van het hulpaanbod en 33% van de hulpvragen van mensen niet gematched kon worden**. Steeds wisselende maatregelen, veranderende behoeften van zowel vrager als vrijwilliger, versnippering en angst maken het matchen van vraag en aanbod een uitdaging.

Bij deze ‘gap’ tussen vraag en aanbod trekt iedereen helaas aan het kortste eind: zowel diegene die wil helpen als diegene die iets zoekt vinden geen match.

Een (deel van de) oplossing ligt in het digitaal beschikbaar maken van de vraag op een veilige manier. Prof. Dr. Lucas Meijs adviseerde vorig jaar dan ook al om in te zetten op het ophalen van de hulpvragen door o.a. professionals. Een matchingsplatform kan 24/7 pro-actief doormatchen met alle passende vrijwilligers en vergroot zo het bereik en daarmee de kans op een match enorm.

² [2021 Industry Insights Nonprofits and Volunteer Perspectives](#)

TREND 2:

EVOLUTIE IN GOED DOEN

Moeilijke tijden zetten de evolutie van goed doen in gang.

Door coronamaatregelen konden veel fysieke vrijwilligerswerkactiviteiten niet door gaan. Maar tegelijkertijd hebben de maatregelen vrijwilligerswerk ook een nieuwe impuls gegeven.

Er zijn ontzettend veel manieren bijgekomen om iets goeds te doen of om in contact te blijven met elkaar. Online of via de telefoon kletsen, *blended* of hybride (deels online, deels in het echt) elkaar ontmoeten, vrijwilligen op 1,5 meter afstand, bij een buurtgenoot of buiten. Of nog breder: denk aan microdonaties, micro-vrijwilligerswerk of een impact challenge waarbij je zelfstandig of met gezin of collega's iets goeds doet zoals plastic rapen, bomen planten, kaartjes schrijven, rampen in kaart brengen vanaf de bank of inzamelacties voor het goede doel. Welke nieuwe vormen van impact maken, of de onderliggende principes, ga je in 2022 weer of meer zien?

"IK ZOCHT HULP OM MIJN HOND UIT TE LATEN EN TOEVALLIG KWAM EEN BUURVROUW (DIE IK NOG NIET KENDE) DIE DE OPROEP GEZIEN HAD AAN DE DEUR!"

KUNNEN KIEZEN

Laten we beginnen met een belangrijk basisprincipe: kunnen kiezen is belangrijk. Er bestaat niet één type vrijwilliger en helaas ook geen 5. Of 10. De verwachting is dat het 'vrijwilligersprofiel' ook steeds verder fragmenteert. Lucas Meijs: "De belangrijkste constante factor is dat vrijwilligerswerk de

passie van de vrijwilliger zelf faciliteert. Maar hoe, waar en wanneer dat gebeurt, fragmenteert steeds meer". Dat betekent opties en keuzes bieden dus.

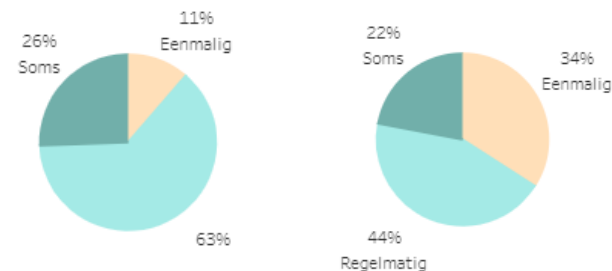
En dat dat z'n vruchten afwerpt, zien we in de cijfers. Dit jaar gaven vrijwilligers in dit onderzoek de hoeveelheid vrijwilligerswerkactiviteiten een 7.3 en de diversiteit daarvan een 7.2, beide maar liefst een half rapportpunt hoger dan vorig jaar. Het vinden van vrijwilligerswerk via een platform van NLvoorelkaar in het algemeen kreeg zelfs een 7.6, hoger dan ooit. **Dat geldt overigens nog sterker voor jongeren: zij scoren gemiddeld nog 3/10^e punt hoger.** Vrijwilligers tot 20 jaar geven het platform bijvoorbeeld een 8.0.

Maar levert het ook meer vrijwillige inzet op? Want meer diverse vrijwilligerswerkactiviteiten vraagt (vaak) extra inspanning van de maatschappelijke organisaties. Big data hint op JA. Op NLvoorelkaar.nl zijn bijvoorbeeld in november bijna 11.000 matches gemaakt, een record en ruim 60% meer dan in november 2019 (voor corona). Waarschijnlijk omdat er door de naderende feestdagen meer diversiteit in vrijwilligersactiviteiten ontstond. Naast meer matches, was ook de frequentie van inzet anders dan het jaar ook een verschil in de verdeling over de frequentie van inzet (zie grafiek).

Online matches per gevraagde vrijwilligersfrequentie

November 2020

November 2021

Over heel 2021 heen bleef het totaal aantal matches op structureel vrijwilligerswerk gelijk met 2020. Maar de **groei in matches zat op incidenteel of eenmalig werk**. Het aantal reacties op vragen met de tijdsindicatie ‘soms’ groeide met 16% t.o.v. vorig jaar, waar het ook al meer dan verdubbelde t.o.v. 2019. Het aantal matches op eenmalige activiteiten bleef ongeveer gelijk aan 2020 maar verkijk je daar niet op: dat is 6x zoveel als in 2019. Dit type vragen was namelijk ontzettend populair in coronajaar 2020.

De grootste groei zit echter op een voor ons onverwachte plek: de reacties op het *hulpaanbod* van vrijwilligers groeiden in 2021 met 72%. Dit komt doordat **grofweg dubbel zoveel vrijwilligers hun aanbod plaatsten in 2021 (+105%)**. Het voordeel van aanbod plaatsen is dat je niet hoeft te zoeken. Je hoeft alleen maar te kiezen uit de vrijwilligersactiviteiten die je worden voorgesteld door zowel het matchingsalgoritme als vrijwilligersorganisaties en hulpvragers die direct contact opnemen.

Tenslotte gaven de bijna 9.000 vrijwilligers in het onderzoek aan dat **om in 2022 meer vrijwilligerswerk te doen, ‘Ruim aanbod: ik wil iets kunnen kiezen’ ontzettend belangrijk is**. Het eindigde bovenaan de lijst van 14 punten met een gemiddeld waarderingscijfer van 7,4.

☛ *Zo pas je deze trend toe*

Splits je vrijwilligersvacatures en teksten: plaats niet 1 vacature voor alle functies, maar één per rol of taak. Zo werkt het matchingsalgoritme beter én inspireer je je toekomstige vrijwilliger met wat er allemaal te doen is, biedt keuze en geeft de ruimte om te groeien.

Opsplitsen van vrijwilligersvacatures levert vaak direct meer matches op én is gratis, dus de moeite waard om te proberen in 2022 toch?

VANUIT HUIS: VAN NOODZAAK NAAR TOEGANKELIJK

Vrijwilligerswerk vanuit huis (online of via de telefoon) is misschien wel de zichtbaarste evolutie van vrijwilligerswerk sinds jaren. In 2021 was **20% van de nieuw aangeboden vrijwilligerswerkactiviteiten mogelijk vanuit huis**. Dat betekende in totaal meer dan 3.650 opties om vanuit huis iets goeds te doen! Dat verdient een groot applaus voor inventiviteit van de vrijwilligersorganisaties want ten tijde van het vrijwilligersonderzoek vorig jaar was dit nog een wens in plaats van een mogelijkheid.

“HET AANBOD IS ZO GROOT DAT ER VOOR IEDEREEN WEL WAT TE VINDEN IS. OOK DE TIJDSBESTEDING: HOEVEEL TIJD JE OOK HEBT, JE KUNT HET ZO VAAK EN LANG DOEN ALS JE WILT.”

Met deze ontwikkeling is ook de **toegankelijkheid van vrijwilligerswerk** sterk verbeterd. Online/vanuit huis biedt mensen met verminderde mobiliteit de kans om mee te doen. Maar ook thuiswerkers, jongeren en professionele copywriters, accountants, social media guru's en mensen met andere pro bono skills zien ineens veel meer opties. Tenslotte worden de geografische barrières van ons kleine Nederland hiermee kleiner. Wat denk je bijvoorbeeld van Whatsappen met een taalmaatje of Wordfeuten met een oudere aan de andere kant van het land? Of een stichting in Ghana helpen met hun website?

“VOORHEEN KON IK VRIJ WEINIG UITVOEREN GEZIEN EEN EIGEN HEFTIGE BURN-OUT EN POLSOPERATIE. MAAR DIE NIEUWE IMPACT CHALLENGES EN DINGEN VANUIT HUIS LUKKEN WEL EN DAT VOELT GEWELDIG”

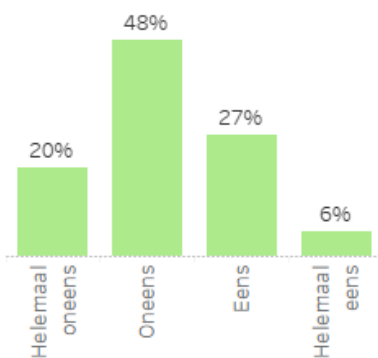
We verwachten dat virtueel vrijwilligerswerk of vrijwilligerswerk vanuit huis zal blijven bestaan, ongeacht corona. Het is een mooie toevoeging (geen vervanging!) aan de manieren om het verschil te maken.

TIJD ÉN GELD GEVEN

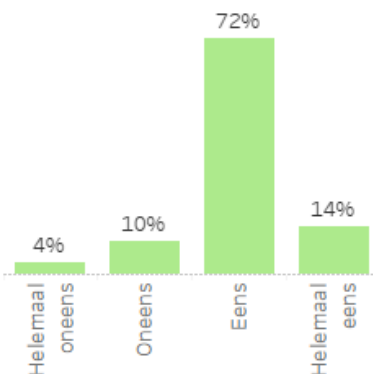
Naast het geven van tijd, kun je in Nederland ook steeds vaker een (klein) bedrag geven aan de vrijwilligersorganisatie waar je actief bent. In 2021 zagen we steeds meer vrijwilligersorganisaties die deze optie boden. Vaak eenvoudig via een QR-code of Tikkie link. (Micro)donaties is een vorm van *micro volunteering* waarin je heel snel een verschil kunt maken.

12% van de vrijwilligers in dit onderzoek doneert ook aan de organisatie waar zij vrijwilligerswerk doen. Van diegenen die doneren aan 'hun organisatie', geeft 88% aan het heel fijn te vinden om naar tijd ook met geld te kunnen bijdragen. 25% geeft aan dat zij meer zouden doneren als dat gevraagd werd. In de stad ligt dit een paar procent hoger dan in een dorp. Dit toont aan dat er nog ruimte is voor groei van deze voor Nederland nieuwe vorm van geven, ook bij de doelgroep die dit al kent. 33% geeft aan dat de organisatie best vaker had mogen vragen om een (micro)donatie, maar de meningen zijn verdeeld. 48% is het hier namelijk mee oneens en 20% is het helemaal oneens. Tenslotte geeft 86% van de respondenten die al doneerde aan dat dit heel makkelijk ging.

> De organisatie had mij best eerder of vaker mogen vragen om ook te doneren

> Doneren ging/gaat makkelijk

Grafiek: Vrijwilligers over doneren aan de plek waar zij ook vrijwilligerswerk doen

De redenen om niet te doneren op de plek waar men vrijwilligerswerk doet, zijn divers. 23% geeft aan geen geld te hebben (waarbij soms wordt toegelicht dat dat juist de reden is dat ze tijd geven door vrijwilligerswerk te doen). 13% geeft aan dat de organisatie liever tijd dan geld heeft en 9% vindt het gewoon niks.

Wie tussen de redenen om het niet te doen doorleest, ziet veel ruimte om het om te denken: **zo'n 35% van de vrijwilligers die nu niks doneren zou hier voor open kunnen staan.** Zo geeft 16% aan dat ze niet wisten dat dit kon, 9% geeft aan dat de organisatie dat niet gevraagd heeft en 7% geeft aan dat er (nog) geen mogelijkheden zijn om te doneren aan de maatschappelijke organisatie. 6% wil eerst weten waar de donaties aan besteed zouden worden. Een goede communicatiestrategie zou dus extra financiële ondersteuning voor maatschappelijke organisaties kunnen opleveren.

Overigens betekent dat niet dat er nu geen geld gedoneerd wordt. Dat gebeurt zeker wel, alleen lijken het nu nog twee losstaande manieren van bijdragen te zijn. Zo geven veel vrijwilligers de toelichting dat ze al meerdere goede doelen steunen of juist bewust handjes/hersenen van geld scheiden.

Grafiek: Redenen om niet te doneren op de plek waar vrijwilligerswerk gedaan wordt

VAN ORGANISATIE NAAR ORGANISEREN

Technologische ontwikkelingen volgen elkaar steeds sneller op en versterken de nieuwe vormen van vrijwilligerswerk. Techniek maakt het bijvoorbeeld steeds makkelijker om te organiseren, systematiseren, automatiseren of delegeren. Denk aan Teams, Whatsapp, Dropbox, Trello, Taakie en natuurlijk vrijwilligersplatformen als NLvoorelkaar. Handig voor alle vrijwilligers-coördinatoren én iedereen die het verschil wil maken. Dat wordt zo **minder plaats- en tijdf afhankelijk** en kan dus makkelijker geïntegreerd worden in je levensstijl.

“DIT PLATFORM IS FIJN OMDAT JE MAKKELIJK, SNEL EN VEILIG CONTACT MET ELKAAR KUNT LEGGEN EN ZELF KIEST HOE”

Lucas Meijs spreekt ook wel van de trend ‘**van organisatie naar organiseren**’. “Door met name mobiele technologie is (flexibel) organiseren zoveel makkelijker geworden dat veel mensen de kosten - niet alleen geld maar ook allerlei regels - van een vaste organisatie gewoon niet meer willen nemen. Ze kunnen hun activiteiten zelf wel organiseren, zonder dat iemand hun voorschrijft hoe dat te doen. Concreet betekent dit voor bijvoorbeeld sportclubs dat vaste vrijwilligers worden aangevuld met mensen die in hun ‘reservetijd’ met technische handigheidjes als Whatsapp een keer zelf iets organiseren. De vaste organisatie blijft wel bestaan, maar krijgt een andere en ik verwacht soms kleinere rol.”.

Deze verandering van organisatie naar (zelf) organiseren lijkt ook terug te komen in het vrijwilligersonderzoek van dit jaar. Op nummer 3 in de lijst van dingen die belangrijk zijn om meer te vrijwilligen in 2022 staat namelijk ‘**Zelfstandigheid: ik wil mijn kennis en ervaring in kunnen brengen**’ (waarderingcijfer: 7,2). Voor vrijwilligers boven de 60 jaar is dit zelfs hét belangrijkste punt van de hele ranglijst. Dit lijkt een geweldige kans om twee

vliegen in één klap te slaan: vraag mensen om na te denken hoe de kansen die nieuwe technische ontwikkelingen bieden, gegrepen kunnen worden en laat het ze zelf organiseren.

VERSNELLEN: ELKE MINUUT IMPACT TELT MEE

Techniek zorgt ook voor snelheid. Zo is **vrijwilligerswerk door slimme technologische ontwikkelingen ondertussen niet alleen maar iets voor in de vrije tijd** (*free time*), maar ook geschikt om je restant-tijd (*spare time*) en zelfs je lummel-tijd (*idle time*) om te zetten in impact.

Wachtend op de waterkoker of coronatest kun je bijvoorbeeld makkelijk even een kerstkaartje schrijven voor een eenzame oudere. In de bus kun je prima een deel van de bosbrand in Californië in kaart brengen, of het huiswerk van je taalmaatje bespreken. Niet voor niks deden er in 2021 meer dan 3.000 mensen aan één van deze drie challenges mee.

“MIJN MOOISTE ERVARING: DAT ER REACTIES UIT HELE LAND KWAMEN OP MIJN VRAAG OM MIJN MOEDER EEN HART ONDER DE RIEM TE STEKEN MET EEN KAARTJE”

Een andere zeer interessante toepassing van deze versnelling door techniek is bij noodsituaties. De eerste corona lockdown en de overstroming in Limburg afgelopen jaar is een goed voorbeeld. Direct kregen we bij NLvoorelkaar vragen hoe mensen konden helpen. Slimme techniek kan helpen om flexibel vrijwilligers in te zetten in zulke situaties op precies de plekken waar dat nodig is. Het gebruik van technologische oplossingen is ook makkelijk opschaalbaar én duurzaam, waardoor aangemelde vrijwilligers ook nog in de weken na de acute noodsituatie gevraagd kunnen worden. Zo gaat er geen vrijwillige energie verloren.

BLENDED VORMEN VAN VRIJWILLIGERSWERK

De wijzigende coronamaatregelen zorgen er de laatste maanden voor dat **veel activiteiten inmiddels *blended* worden aangeboden**: deels online en deels in het echt, waar en wanneer mogelijk. Deze slimme mix combineert het beste van beide werelden: techniek om makkelijk te organiseren, matchen en versnellen zodat je tijd hebt voor persoonlijke verbinding, waar het uiteindelijk toch om gaat.

“ZONDER DEZE WEBSITE WAS VRIJWILLIGERSWERK VOOR MENSEN THUIS ONMOGELIJK TE VINDEN VOOR MIJ. OOK FIJN DAT (SOMS) EEN DEEL ONLINE KAN. DANK JULLIE WEL.”

“NIET ZO LANG GELEDEN WAS ER EEN ONLINE PUB QUIZ VAN NLVOORELKAAR. DAAR HEB IK HELE ANDERE MENSEN DOOR ONTMOET, DAT WAS ERG LEUK!”

Deze ontwikkelingen zijn een mooie basis voor de toekomst. Want online zal verder blijven groeien. Hoewel nu nog maar 1% van alle vrijwilligerswerk matches online gemaakt wordt, lijkt de potentie enorm. 98% van alle Nederlanders is immers online verbonden aan elkaar. Meer dan 80% shopt online, e-commerce groeit elk jaar met 30% en meer dan 20% van alle relaties ontstaat op een online matchplatform. Online is 24/7 bereikbaar, snel, flexibel, schaalbaar en efficiënt in het verbinden van mensen en daarmee een waardevolle aanvulling op de uitdagingen van deze (crisis)tijd.

TREND 3:

NOSTALGIA: VROEGER WAS HET BETER

Vroeger was het beter, of is er eigenlijk niet veel veranderd?

“Weet je nog?”. Een zin die daarmee begint zorgt vaak meteen voor een positief gevoel. Het haalt herinneringen op aan vroeger, toen ‘alles beter’ was.

Na twee jaar coronamaatregelen kijkt iedereen reikhalzend uit naar het ‘oude’ normaal. Vanuit de reclamewereld wordt hier slim op ingespeeld met wat nostalgia marketing wordt genoemd. Het vangen van de aandacht van de consument door in te spelen op oudere en bekendere trends van een tijdje geleden. En dat blijkt te werken. Onderzoek toont zelfs aan dat nostalgische gevoelens ervoor zorgen dat mensen meer willen uitgeven. Oud is dus goud.

Herkenbaar en toepasbaar (voor de vrijwilligerssector)? Ja, dikke kans van wel. Vrijwilligerswerk doe je vanuit je hart en gaat over verbinding zoeken. Die behoefte wordt sterker wanneer coronamaatregelen dit lastig of tijdelijk onmogelijk maken, ondanks of misschien juist als tegenhanger van alle technologische ontwikkelingen en oplossingen van het vorige hoofdstuk.

GEWOON WEER VRIJWILLIGERSWERK DOEN

Scherf vermoeidheid is een ding. De lockdown hakt er op fysiek, mentaal en sociaal niveau flink in. Mensen staan te trappelen om weer terug naar het oude te gaan, en vrijwilligerswerk is daar ook een belangrijk onderdeel van³. Niet gek dus dat veel mensen ernaar uit kijken om ‘gewoon’ weer vrijwilligerswerk te mogen doen.

Vrijwilligerswerk biedt ook kansen om negatieve effecten van de lockdowns te bestrijden. Onderzoek heeft keer op keer uitgewezen dat je van iets goeds doen zelf een goed gevoel krijgt en stress vermindert⁴. Goed doen is een goede gewoonte.

“IK HEB HEEL LEUK VRIJWILLIGERSWERK EN DOE DIT NU RUIM 5 JAAR. HELAAS MET EEN ONDERBREKING DOOR CORONA, MAAR KIJK ERNAAR UIT GEWOON WEER TE MOGEN.”

In 2021 zat er gelukkig al wel weer een flink **stijgende lijn in de mogelijkheden om ‘gewoon’ vrijwilligerswerk te doen**. Dat zagen we aan de mate waarop mensen zich weer konden inzetten. Gemiddeld deden vrijwilligers **49 dagdelen per jaar** vrijwilligerswerk in 2021. Dat is meer dan een verdubbeling t.o.v. 2020, waar het aantal dagdelen sterk daalde naar 24. In de jaren voor corona lag het gemiddelde op 62 dagdelen per jaar. We lijken dus weer op de weg naar ‘vroeger’ te zitten.

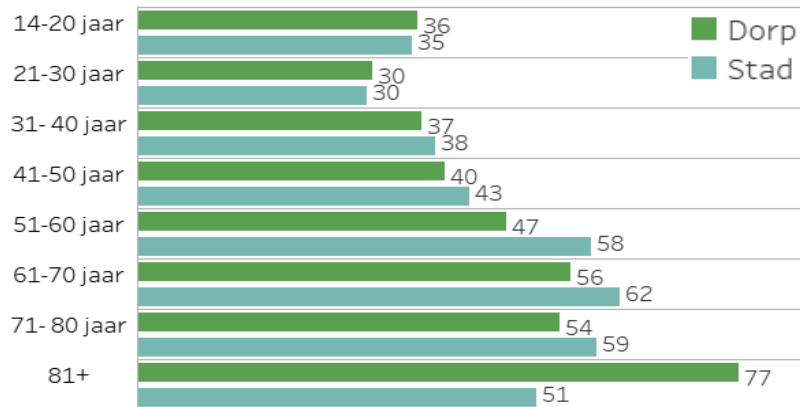
Interessant is dat de verdeling van de **frequentie** van vrijwilligerswerk, dus hoe vaak iemand per week/maand/jaar iets doet, nauwelijks is veranderd ten opzicht van vorig jaar.

Net als vorig jaar vertoont **leeftijd een positief verband met het aantal dagen vrijwilligerswerk** per jaar. Vrijwilligers onder de 20 vrijwilligen in dit onderzoek gemiddeld 36 dagdelen per jaar, 60plussers 60 dagdelen per jaar. De twintigers (30 dagdelen per jaar) en 70plussers vormen de kleine uitzondering op de trend (57 dagdelen per jaar). Logisch ook, want deze doelgroep heeft vaak meer tijd te besteden aan onbetaald werk. “Maar het geven van je tijd aan een ander of goed doel is ook iets waarin je moet groeien als persoon”, aldus Lucas Meijs.

³ <https://volunteeru.org/6-more-volunteer-trends-to-watch-in-2022/>

⁴ https://www.huffpost.com/entry/ways-to-feel-normalcy-covid-election_1_5fa43504c5b64c88d3fe389b

Anders dan vorig jaar waren er dit jaar wél verschillen tussen dorp en stad. In 2021 waren vrijwilligers in een stad méér actief dan in een dorp (51 dagdelen vs 47 dagdelen). Vanaf 40 jaar wordt het verschil groter. De 80plussers in een dorp zijn de uitzondering: zij steken met 77 dagdelen per jaar met kop en schouders boven alle leeftijdgenoten ongeacht stad of dorp uit.

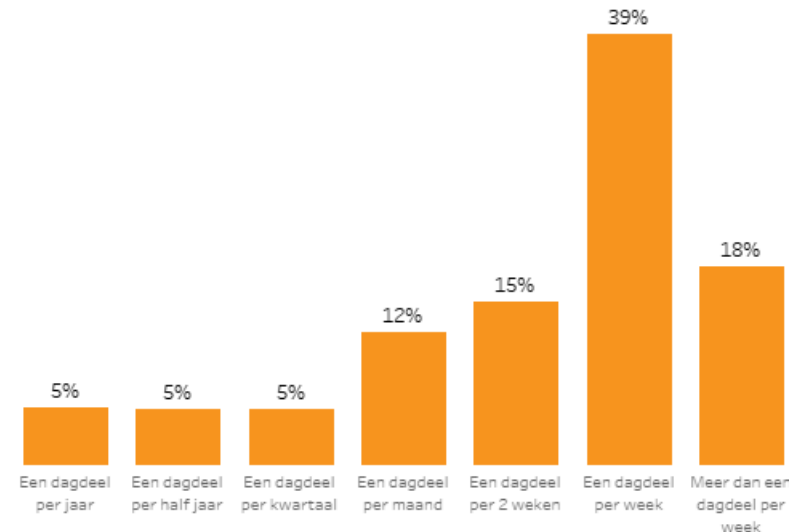
Grafiek: gemiddeld aantal dagdelen vrijwillige inzet per leeftijdsgroep en dorp of stad

Prof. dr. Lucas Meijs vergelijkt het met een baby die leert lopen. Gaan staan, de eerste stapjes zetten en zelf gaan lopen kosten veel tijd. Ouders moedigen veel aan. En op den duur loop je automatisch, zonder er bij na te denken, makkelijk 10.000 stappen per dag. Dat was niet gelukt zonder dat grote applaus bij die eerste stap. Dat geldt bij vrijwilligerswerk net zo.

De 60plussers zijn ook diegenen die zich het regelmatigst inzetten. Gemiddeld doet 75% van hen elke week een dagdeel vrijwilligerswerk. Dat is veel, want over alle vrijwilligers heen doet bijna 40% van hen elke week vrijwilligerswerk en nog eens 19% geeft zelfs meer dan een dagdeel per week aan anderen. Overigens komt 'meer dan een dagdeel per week' uit op 2,9 dagdelen per week. Er zijn hier weer nauwelijks verschillen tussen regio's in Nederland.

Deze data komt natuurlijk van deelnemers aan een online platform voor vrijwilligerswerk. Als we deze gegevens naast die van het CBS leggen, zien we dat **vrijwilligers gematched via online platformen iets minder frequent vrijwilligen**. Dat verschil zit 'm vooral in de 'grootgebruikers'. Zo constateert

het CBS dat de grootste groep vrijwilligers, 37 procent, minder dan één uur vrijwilligerswerk per week doet⁵. In ons onderzoek bestaat die groep uit 27% van de vrijwilligers. 40% van de vrijwilligers in het CBS onderzoek was meer dan 3 uur per week actief. In dit onderzoek gaf 'maar' 18% van de vrijwilligers aan zich zo vaak in te zetten.

Grafiek: Inzet van vrijwilligers per week in 2021

Lucas Meijs: "Je ziet dat de online platformen in dit onderzoek niet (alleen) incidentele vrijwilligers aantrekt. De deelnemende vrijwilligers zijn echt behoorlijk actief. De enorme supervrijwilligers die CBS wel in de onderzoeksgroep heeft zie je hier echter niet, omdat die waarschijnlijk al zo veel bij een vrijwilligersorganisatie doen dat ze niet op zoek zijn naar een nieuw of extra klusje".

Leggen we de cijfers naast die van de EU en de wereld⁶, dan zien we dat de deelnemers aan dit onderzoek daar juist ver daarboven scoren. In de EU geeft

⁵ <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2021/vrijwilligerswerk-2020?onepage=true>

⁶ [2022 State of the World's Volunteerism Report | UN](#)

34% van de vrijwilligers aan slechts één keer per jaar iets te doen en in de wereld 58%, in vergelijking met 5% in dit onderzoek (95% doet dus meer). 11% van de Europese vrijwilligers en gemiddeld 15% van de vrijwilligers globaal doet elke maand vrijwilligerswerk, vs 85% in dit onderzoek. Conclusie: Nederland vrijwilligerswerkland en online platformen leveren hier een duurzame bijdrage aan.

PERSOONLIJK VRAGEN

Een van de beste wervingstactieken voor vrijwilligers is mensen persoonlijk vragen om mee te helpen. Het blijkt **34 keer zo effectief**⁷ als een algemene e-mail sturen. Je persoonlijk aangesproken voelt omzeilt veel voorkomende gedachten als “Ik ben niet zo nodig. Iemand anders zal dit wel doen, of past er beter bij”.

Amerikaanse vrijwilligerscoördinatoren voorspellen dat personalisatie voor vrijwilligerswerkbeleid groot wordt in 2022⁸. Want wanneer corona (en moderne techniek) voor wat meer afstand zorgen, zoeken mensen een persoonlijke connectie.

Gelukkig is personalisatie **ook online toe te passen**. Een prachtig voorbeeld hiervan is de inbox van NLvoorelkaar. Elke dag ontvangen we een tiental mailtjes van mensen die vol enthousiasme vertellen hoe het met hen (en hun match) gaat. Ze sturen dit reactie op een sterk gepersonaliseerde automatische e-mail waarin we vragen hoe de match is gegaan. Zowel de gemaakte match als de opvolging ervan is door slimme techniek gerealiseerd.

“DE E-MAILS DIE IK KRIJG OVER NIEUW VRIJWILLIGERSWERK VOOR MIJ KIJK IK ALTIJD GRAAG DOOR. IK GA ER VAAK DOOR TWIJFELEN OM NÓG ERGENS OP TE REAGEREN, ZO GOED PAST HET”

Personalisatie is niet alleen inzetbaar en van belang in werving, maar ook bij het waarderen en belonen, binden en boeien van en communiceren met

⁷ <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S002210311630292X>

⁸ <https://volunteeru.org/6-more-volunteer-trends-to-watch-in-2022/>

vrijwilligers. Zo geven vrijwilligers in de Verenigde Staten de voorkeur aan een persoonlijke e-mail of brief als waardering (31%)⁹ boven een cadeautje, certificaat, nieuwsbrief of event. Gelukkig realiseren veel non-profits zich dat ook: personalisatie van de communicatie wordt gezien als het onderwerp dat de meeste ruimte voor verbetering biedt in dit onderzoek van Salesforce¹⁰.

WEINIG VERANDERING IN REDENEN OM TE BLIJVEN

Nog meer nostalgie: de redenen om meer te (blijven) vrijwilligen in 2022 zijn al jaren min of meer hetzelfde. Hoeveel ken jij er en pas je ook toe?

Er zijn twee belangrijke voorwaarde om meer te vrijwilligen. De eerste is een duidelijke tijdsinvestering. Vooraf willen weten hoeveel tijd een activiteit je gaat kosten is een ‘trend’ die al zo’n twintig jaar gaande is. Klinkt logisch, want jezelf vergalopperen of erger nog – een ander teleurstellen- door tijdsgebrek vindt niemand leuk. Deze voorwaarde zal ook nog lang bovenaan blijven staan want ook voor 14- tot 20jarigen blijkt dit belangrijk (score: 7,5).

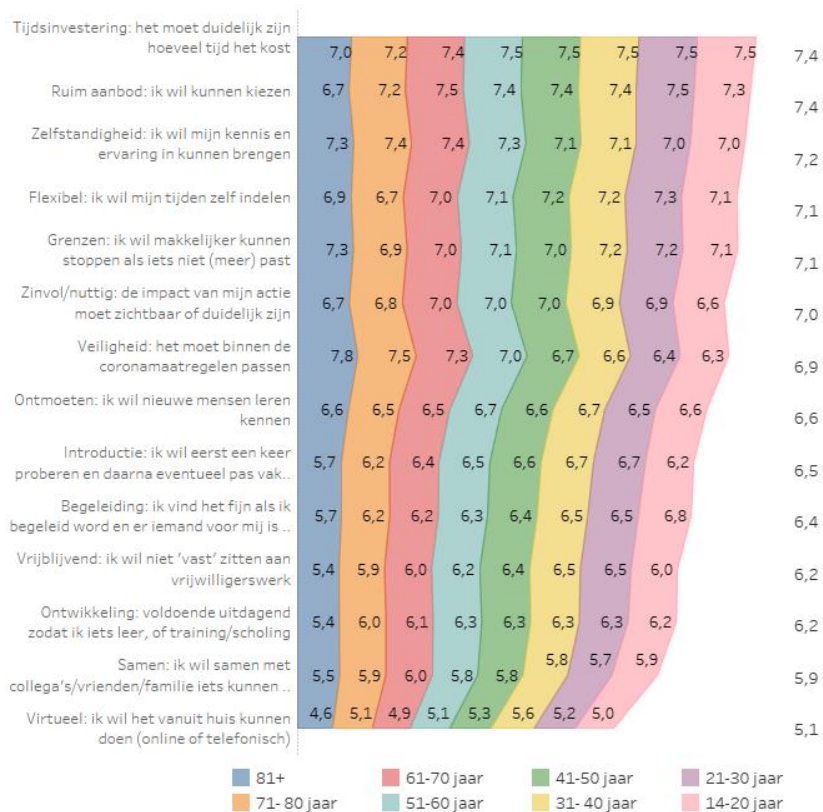
De tweede belangrijke voorwaarde is een **ruim aanbod/kunnen kiezen**. In dit rapport wordt dit bij Trend 1 uitgebreid behandeld. Ook **zelfstandigheid**, de belangrijkste voorwaarde op plek 3, is in dit rapport al de revue gepasseerd. **Flexibiliteit** met betrekking tot het indelen van tijden staat op 4 (cijfer: 7,1), samen met grenzen/makkelijk kunnen stoppen (cijfer: 7,1). De **zinvolheid** en impact van het vrijwilligerswerk komt daarna (cijfer: 7,0). Dat laatste is opvallend, want in de Verenigde Staten staat deze veruit op nummer 1¹¹. Mogelijk dat vrijwilligersorganisaties in Nederland dit al erg goed doen en vrijwilligers het daarom minder relevant vinden?

Tenslotte is het opvallend dat jongeren zo ongeveer alle punten wat belangrijker vinden dan ouderen. Behalve wanneer het gaat om veiligheid rondom corona en zelfstandigheid, daar zie je het omgekeerde verband.

⁹ [2021 Industry Insights Nonprofits and Volunteer Perspectives](https://www.salesforce.com/blog/five-trends-nonprofit-marketing-report/)

¹⁰ <https://www.salesforce.com/blog/five-trends-nonprofit-marketing-report/>

¹¹ [2021 Industry Insights Nonprofits and Volunteer Perspectives](https://www.salesforce.com/blog/five-trends-nonprofit-marketing-report/)

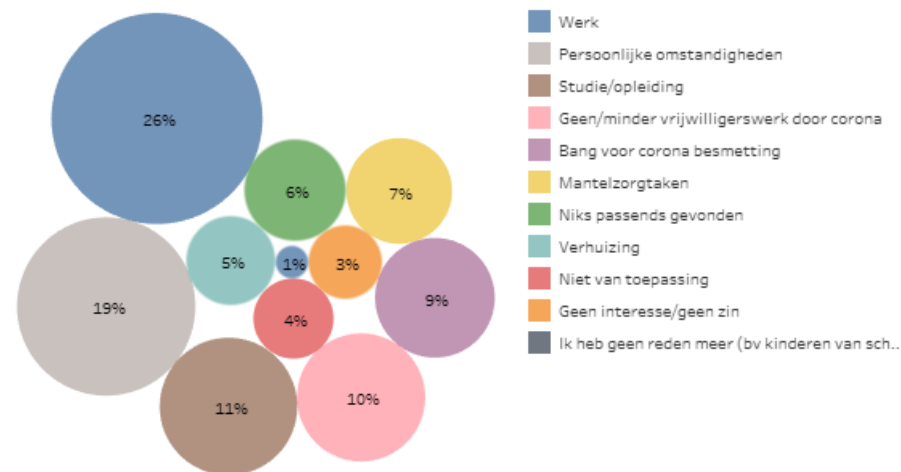

Illustratie: Hoe belangrijk zijn deze voorwaarden voor jou om meer te vrijwilligen in 2022?

WEINIG VERANDERING IN REDENEN OM TE MINDEREN

De redenen om minder te vrijwilligen in 2022 liggen grotendeels in lijn met voorgaande jaren. **Werk, persoonlijke omstandigheden en een studie of opleiding** zijn de belangrijkste (respectievelijk 26%, 19% en 11%). Het grootste verschil zit bij de angst voor een coronabesmetting, die afneemt (2021: 9%, 2020: 17%).

Dit onderzoek ligt daarmee in lijn met de redenen die CBS¹² registreerde. Alleen 'Geen zin' springt eruit. Dat is volgens CBS met 12% de belangrijkste reden om minder vrijwilligerswerk te doen (in dit onderzoek: 3% - logisch aangezien platformdeelnemers zich bij geen zin waarschijnlijk uitschrijven).

Illustratie: Redenen om minder vrijwilligerswerk te doen

“GOED HOE NLVOORELKAAR ALTIJD NOG EVEN EEN CHECK DOET HOE CONTACT IS GEGAAN (OF ER EEN MATCH IS), DAT GEEFT VOOR MIJ DE VOLDOENING DAT ER BETROKKENHEID IS OM TE ZORGEN VOOR ZOVEEL MOGELIJK MATCHES!”

NIET ZOALS VROEGER: BEREIDHEID VRIJWILLIGERSWERK IN 2022

Vrijwilligers geven voor het **derde jaar op rij** aan dat ze volgend jaar meer verwachten te vrijwilligen. Het is de zevende keer dat we deze vraag voorlegden en vóór 2019 was de uitkomst nooit ten gunste van vrijwillige inzet. Mooi dus dat we hier niet terug in de tijd gaan. Maar wellicht dat de corona(maatregelen) wel een nostalgisch gevoel van 'samen de schouders

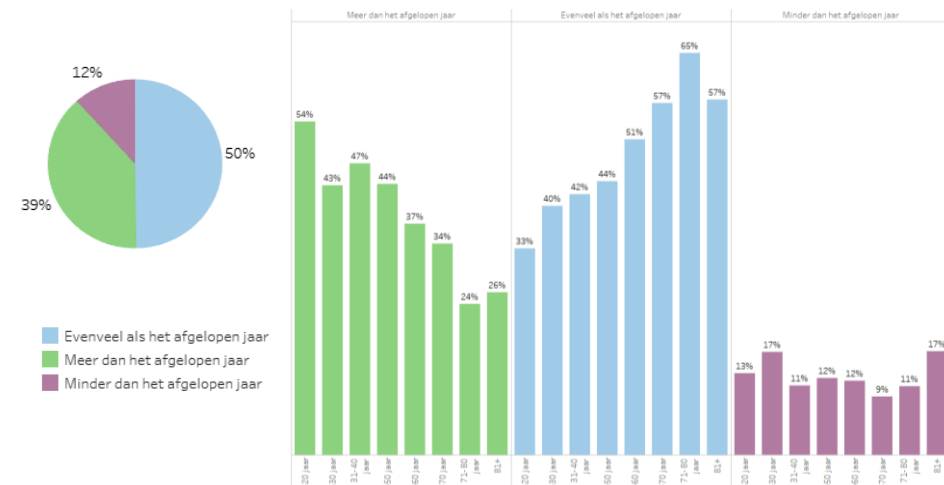
¹² <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2021/vrijwilligerswerk-2020?onepage=true>

eronder' hebben veroorzaakt, waardoor we met z'n allen er meer voor elkaar willen zijn?

Laten we even dieper duiken in de prognose voor 2022. Maar liefst **89% van de vrijwilligers in dit onderzoek denkt het komende jaar evenveel of meer vrijwilligerswerk te gaan doen**. Extra bijzonder is dat dit een stuk boven de bevindingen in de Verenigde Staten ligt, een land waar *community service* nog meer is ingeburgerd dan bij ons. 76% van de vrijwilligers in de States verwachtte het in 2022 evenveel of meer vrijwilligerswerk te doen¹³.

39% van de vrijwilligers in dit onderzoek verwacht méér vrijwilligerswerk te gaan doen. Dat is iets minder dan vorig jaar (41%), maar weer meer dan het jaar daarvoor (32%). Slechts 11% verwacht minder te doen. Dit is in dorpen, steden en diverse delen van Nederland gelijk.

De verwachting om in 2022 meer te doen vertoont wel een duidelijk negatief verband met leeftijd: **hoe jonger, hoe meer impact men verwacht/wil maken in 2022**. 54% van de vrijwilligers tot 20 jaar denkt in 2021 meer vrijwilligerswerk te doen versus 26% van de 80plussers.

Grafiek: 'Hoe vaak denk je het komende jaar vrijwilligerswerk te doen?'

¹³ [2021 Industry Insights Nonprofits and Volunteer Perspectives](#)

Het percentage dat minder verwacht te kunnen doen in 2022 vertoont twee kleine uitschieters: vrijwilligers ouder dan 80 jaar en vrijwilligers tussen de 21 en 30 jaar. Daarbij is de eerste groep 'logisch' te verklaren gezien hun gerenommeerde leeftijd. Maar de groep twintigers die minder wil doen (en dat ook minder wil dan de groep twintigers vorig jaar, dat toen 33% meer wilde doen vs nu 25%) springt toch wel in het oog. Mogelijk speelt de aantrekkelijke economie en bijbehorende kansen op werk een rol?

"ZONDER NL VOOR ELKAAR HAD IK DE STAP TOT VRIJWILLIGERSWERK WAARSCHIJNLIJK NIET GEZET"

"IK VIND HET ZO GOED, DAT OP ÉÉN SPECIFIEKE WEBSITE, ALLES OP HET GEBIED VAN AANBOD AAN VRIJWILLIGERSWERK, OVERZICHTELIJK BIJ ELKAAR STAAT EN OOK MAKKELIJK SELECTIES TE MAKEN ZIJN. ZO VOND IK DINGEN DIE IK NOG HELEMAAL NIET KENDE ÉN HOEF JE NIET ALLERLEI SITES LOS UIT TE PLUIZEN"

TREND 4:

ONBENUT POTENTIEEL GROEIT

Nederland barst van het vrijwillig potentieel.

ONBENUT POTENTIEEL GROEIT NAAR 15 DAGEN PER JAAR IN 2021

In 2021 kon er weer meer dan in 2020. Maar alsnog bleven er veel uurtjes onbenut. We vroegen respondenten in dit onderzoek hoeveel extra vrijwilligerswerk ze zouden willen doen als er een betere vrijwilligerswerkmatch zou zijn.

62% van de vrijwilligers geeft aan dat er uren vrijwillige inzet onbenut blijven. Gemiddeld komt dit uit op 15 dagen inzet! Alleen al door de vrijwilligers die dit onderzoek in vulden, zouden er zo'n 56.000 dagen aan vrijwillige inzet per jaar extra gedaan kunnen worden, zo'n 60% meer dan er daadwerkelijk is gedaan.

Het gekke is dat de onbenutte uren per vrijwilliger zijn toegenomen ten opzichte van 2020, terwijl óók de daadwerkelijke uren inzet in 2021 groeiden. In 2020 bleven er namelijk gemiddeld 11 dagen per vrijwilliger onbenut. Dat betekent een **groei van 30%** in het afgelopen jaar.

Verschillen tussen stad en dorp zijn klein: in de stad bleef in 2021 gemiddeld 1 dag meer onbenut per vrijwilliger per jaar dan in een dorp. In midden Nederland bleef ook gemiddeld 1 dag meer onbenut dan in regio Zuid. Het is een klein verschil, maar wel meer dan vorig jaar toen dorp en stad gelijk uitkwamen.

Vrijwilligers die wat ouder zijn hadden, net zoals vorig jaar, het gevoel dat meer dagen onbenut bleven dan jongeren. Zo zeggen vrijwilligers onder de 20

dat er 11 dagen per jaar onbenut bleven, terwijl de groep 60 tot 70-jarige vrijwilligers aangeeft dat 17,5 dag per jaar onbenut bleef.

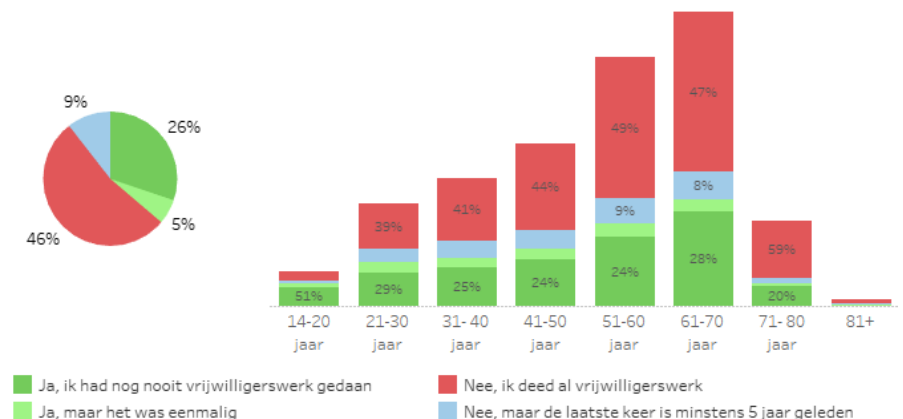
Je kunt onbenut potentieel ook in het licht van de héle samenleving bekijken, in plaats van alleen de deelnemers van NLvoorelkaar. Er zijn hier echter weinig cijfers over beschikbaar. De meest recente van CBS (let op, deze lopen een jaartje achter) tonen dat het aantal vrijwilligers dat zich elke week inzet in 2020 afnam van 30% naar 21%. Dit kan betekenen dat ook landelijk meer uren onbenut bleven.

NIEUWE GEZICHTEN NEEMT AF

2021 was het Jaar van de Vrijwilliger. Vele vrijwilligersorganisaties verenigden zich onder de vlag van Mensen Maken Nederland in campagnes om mensen kennis te laten maken met vrijwilligerswerk, en zo 'nieuwe' gezichten te verwelkomen. De resultaten van de campagnes zijn op moment van het verschijnen van dit ebook nog niet bekend.

In dit onderzoek geeft **36% van de vrijwilligers aan voor het eerst of voor het eerst in de afgelopen 5 jaar vrijwilligerswerk gedaan te hebben.** Dat is lager dan coronahulpjaar 2020 (46%, -22%). Hier speelt echter mee dat NLvoorelkaar veel terugkerende vrijwilligers heeft: met meer dan 100.000 ingeschreven deelnemers die elk jaar actief zijn, wordt ongeacht de jaarlijkse groei van nieuwe vrijwilligers het aandeel 'nieuwe gezichten' steeds iets kleiner ten opzichte van de reeds actieve vrijwilligers.

Grafiek: Ben je door het platform gestart met vrijwilligerswerk?

TREND 5:

MEER EENZAAMHEID (OMGEDACHT)

Eenzaam lijkt het nieuwe normaal te zijn.

EENZAAMHEIDSVRAGEN BLIJVEN HARD GROEIEN

47% van de Nederlanders gaf aan in 2020 aan eenzaam te zijn¹⁴. Dit percentage is flink toegenomen, vooral bij jongeren. Cijfers voor 2021 zijn er nog niet, maar op ons platform zien we het aantal vragen rondom eenzaamheid sterk groeien.

Particulieren plaatsen **32% meer hulpvragen dan vorig jaar** die direct gerelateerd zijn aan eenzaamheid. Dit type vragen groeide meer dan drie keer zo hard als de gemiddelde groei van alle vragen. Bij Trend 1 las je ook al dat tijdens lockdowns het aantal hulpvragen bijna verdubbeld en het aandeel eenzaamheid hiervan gegroeid is tot 87%. Naast de particuliere hulpvragen zijn er ook meer professionals die voor hun cliënt een maatje zoeken, organisaties met maatjesprojecten en activiteiten om elkaar te ontmoeten. In totaal zijn er in 2021 zo'n **10.000 nieuwe hulpvragen** gerelateerd aan eenzaamheid geplaatst.

Het is geen verrassing dat eenzaamheid de grootste categorie hulpvragen op NLvoorelkaar is. Dat is het namelijk al jarenlang. Maar de percentuele én absolute groei in 2021 is wel zorgwekkend. Gezien de verwachting dat corona niet snel overwonnen is en eenzaamheid al jarenlang op de loer ligt, verwachten we dat de hulpvragen rondom dit thema in 2022 helaas zullen blijven toenemen.

¹⁴ <https://www.volksgezondheidszorg.info/onderwerp/eenzaamheid/cijfers-context/trend>

"IK HEB EEN TIJDE IEMAND OP BEZOEK GEKREGEN, TOEN IK ER BEHOEFTE AANHAD, WAS TOEN ERG EENZAAM. NU GAAT HET WEER BETER EN HEB MIJN EIGEN DRAAI GEVONDEN.

EENZAAMHEID OMDENKEN SUCCESVOLLER

Eenzaamheid leent zich regelmatig perfect om om te denken: als je een maatje zoekt, dan kun je ook een maatje zijn. Of je gaat vrijwilligerswerk doen om zo je netwerk te vergroten en eenzaamheid te verminderen of voorkomen. Twee vliegen in één klap.

In 2021 blijkt omdenken succesvol te zijn geweest. **71%** van de particulieren op zoek naar hulp geeft aan dat het doen van vrijwilligerswerk **(deels) succesvol** is geweest en hun hele hulpvraag heeft opgelost. Vorig jaar was dit nog 'maar' 56%. Naast dat het geweldig is dat zoveel mensen hun eigen hulpvraag hebben opgelost, levert dit ook meer vrijwillige inzet op. Win-win!

Een kleine kanttekening: in 2022 zullen er **iets minder hulpvragers open staan voor omdenken**: 41% zegt in 2022 niet zelf vrijwilligerswerk te willen doen in plaats van een maatje te zoeken. Dat is iets meer dan vorig jaar (38%). De reden hiervoor is onbekend.

We hebben ook aan vrijwilligers gevraagd of zij vrijwilligerswerk doen om gevoelens van eenzaamheid tegen te gaan. Maar liefst **62%** geeft aan dat ze de optie op met anderen in contact te kunnen komen '(erg) belangrijk' vinden in hun **keuze voor vrijwilligerswerk**. Slechts 7% vindt dit niet belangrijk. Dit lijkt

"HEEL LEUK DAT IK NIEUWE MENSEN HEB LEREN KENNEN VIA DEZE WEG. GEMAKKELIJK CONTACT, ZELF KUNNEN BEPALEN WANNEER JE TIJD HEBT EN OP DIE MANIER EEN WIN-WIN SITUATIE CREËREN VOOR BEIDE PARTIJEN. HET IS LEUK HOE GEZELLIG HET KAN ZIJN EN HOE GASTVRIJ DE MENSEN ZIJN DIE HULP BEHOEVEN. IK HEB ENORM GENOTEN VAN HET HELPEN BIJ TWEE OUDERE DAMES EN HUN TUINTJE. EN DAARNAAST OOK HET GEZELLIGE CONTACT MET DE MEDE TUINIERDERS!"

net als vorig jaar behoorlijk universeel: de leeftijdsgroepen schelen maximaal 5% van het gemiddelde en de mate van verstedelijking nog minder.

Dezelfde vrijwilligers deelden ook in hoeverre dit ook geholpen heeft: **49% zegt dat dit (erg) geholpen heeft** om hun gevoelens van eenzaamheid te verminderen. 12% zegt dat dit niet geholpen heeft. Ook dit ligt weer in lijn met vorig jaar.

PROGNOSE 2022: 20% MEER HULP NODIG

We hebben hulpvragers gevraagd of zij in 2022 meer, evenveel of minder hulp nodig denken te hebben versus 2021.

De meeste hulpvragers verwachten dezelfde hoeveelheid hulp nodig te hebben (46%). **37% van de hulpvragers verwacht meer hulp nodig te hebben.** De overige 17% denkt minder hulp nodig te hebben. Netto is er dus 20% meer hulp nodig. Natuurlijk zegt dit niks over het daadwerkelijke uren hulp die er nodig zijn maar je kunt de uitkomsten wel vergelijken met dezelfde vraag voorgaande jaren. Wat blijkt: de inschatting is exact gelijk aan de afgelopen twee jaar, met uitzondering van een peiling net na de eerste coronagolf (toen was de netto verwachting 5% hoger).

Een *deepdive* leert dat tegenovergesteld aan vorig jaar de 80plussers er nu níet bovenuit springen. Deze leeftijdsgroep verwacht ongeveer gelijk aan andere leeftijdsgroepen hulp nodig te hebben, terwijl vorig jaar deze groep méér hulp nodig dacht te hebben. Hulpvragers onder de 20 jaar verwachten net als vorig jaar de minste hulp nodig te hebben: 27% voorspelt meer hulp nodig te hebben. Er zijn nauwelijks verschillen tussen dorp, stad of regio.

“MIJN DOCHTER WAS OP ZOEK NAAR EEN CHAUFFEUR OM MIJ NAAR DE DAGBESTEDING ALZHEIMER TE BRENGEN. 2 DAGEN BOOD IEMAND ZICH AAN. DE VOLGENDE WEEK WAS HIJ AL MIJN VASTE CHAUFFEUR, HEEL BIJZONDER.”

“Dat 71% van de hulpvragers zijn vraag (deels) kan omdenken in vrijwilligerswerk, en dat dit groeit, vind ik een geweldig voorbeeld van zelfredzaamheid. Het is verleidelijk om hulpvragers bij het handje te nemen, zeker als er zoveel hulpaanbod is nu tijdens corona. Maar te veel begeleiding kan verstikken, initiatiefloos of afhankelijk maken.

Denk dus eigenlijk ook jouw professionele rol om en zet bijvoorbeeld in op het ondersteunen van vrijwilligerswerk doen in plaats van helpen. Helpen versterkt de mens en geeft een missie, alleen maar geholpen worden kan afhankelijk maken. Natuurlijk wel even kijken bij wie dit wel of niet past!”

Prof. dr. Lucas Meijs

Rotterdam School of Management, Erasmus University (RSM)

TREND 6:

POPULAIR VRIJWILLIGERSWERK

Ook 2021 bewees weer dat helpen happy maakt.

Waar heeft Nederland zich het meest voor ingezet in 2021? Welke soorten vrijwillige inzet worden het meest gevraagd of groeiden het hardst? En hoe zit dat met het aanbod?

In 2021 maakten we bijna **109.000 matches**, **17% meer** dan in 2020. Ook werden er ruim 25.000 nieuwe hulpvragen en vrijwilligerswerkactiviteiten geplaatst, 25% meer dan vorig jaar. In deze trend analyseren we welke categorie vraag, aanbod en matches (tussen vraag en aanbod) het populairst waren in 2021. Ook kijken we naar welke het hardst groeiden, want dat biedt een mooi inkijkje op 2022.

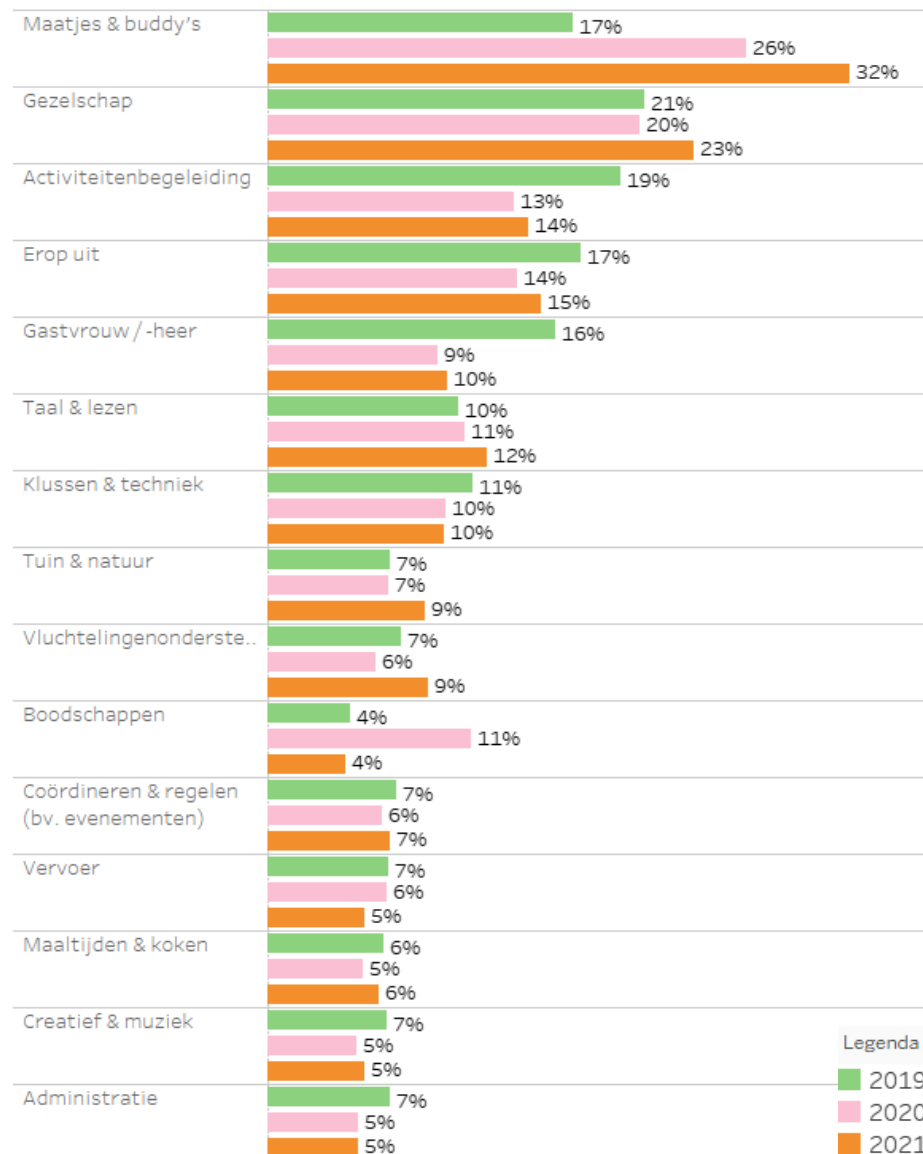
“DE WEBSITE IS OVERZICHTELIJK EN GEBRUIKSVRIENDELIJK IK VIND HET OOK LEUK DAT ER TIPS WORDEN GEGEVEN ALS JE GEEN MATCH VINDT EN ZO NODIG OOK GEWOON KAN BELLEN.”

ONGEKEND VEEL MAATJES, GEZELSCHAP EN VRIENDSCHAP

Net zoals voorgaande jaren zetten de meeste vrijwilligers zich in voor sociaal contact. 32% maakte een match in de categorie ‘maatjes & buddy’s’. 23% in de categorie ‘gezelschap’ en 15% in de categorie ‘erop uit’. Bij elkaar werden op dit thema in 2021 meer dan **33.000 matches** gemaakt!

Hoewel dit altijd de populairste categorie van vrijwillige inzet is, **groeit het aandeel matches** dat met dit type te maken heeft. Zo werden er 13% méér matches gemaakt tussen maatjes & buddy’s dan in 2020. Tussen vragers en aanbieders van gezelschap werden er 6% meer matches gemaakt dan in 2020.

Grafiek: Top 15 meest populaire categorieën vrijwilligerswerk, gemeten in percentage van totaal aantal matches en per jaar. Een match kan tot 3 categorieën vrijwilligerswerk bevatten.

Het aantal matches ligt enigszins in lijn der verwachting omdat het aantal hulpvragen en vrijwillige activiteiten rondom het thema eenzaamheid ook het grootst is én groeiende was in 2021. Het is dus positief dat het aantal matches dat de platformen hierop maken óók groeit.

Ook de interesse van vrijwilligers in dit thema, gemeten in de categorie waarin zij hun aanbod plaatsen, groeit. Zo was het aandeel 'gezelschap' en 'maatjes en buddy's' in het aanbod in 2021 respectievelijk 36% en 43%, waar dat in 2020 nog 33% en 37% was. Het aandeel 'erop uit' groeide van 28% naar 32% in 2021.

"MIJN LEUKSTE ERVARING IS DE DANKBAARHEID DIE IK ONTVANG SINDS IK EEN OUDERE MAN UIT DE EENZAAMHEID HEB GEHOLPEN. IK HEB HEM DE AFGELOPEN 2 JAAR ONTZETTEND ZIEN GROEIEN IN GELUK! HET IS ECHT MIJN 3E OPA GEWORDEN. DAT GEVOEL GAAT NOOIT MEER WEG. IK KAN IEDEREEN AANRADEN EEN KLEIN BEETJE VAN JE TIJD TE SPAREN VOOR EEN ANDER, WANT JE KRIJGT ER ZOVEEL MEER VOOR TERUG!"

BOODSCHAPPEN POPULAIRITEIT DAALT

In 2020 ontplofte de belangstelling om boodschappen te doen voor een ander. Logisch, want tijdens de eerste lockdowns was dit een van de weinige dingen die je heel makkelijk voor een ander kon doen, plus de zinvolheid hiervan was heel duidelijk. In 2021 nam de aandacht voor coronahulp af en zien we ook een **daling in de interesse**. In 2021 gaf 27% van de vrijwilligers aan te willen helpen in de categorie boodschappenhulp, versus 42% in 2020.

Dit zie je ook sterk terug in de matches. Er werden in 2021 **64% minder matches** gemaakt voor boodschappenhulp dan in 2020. Was er dan zoveel minder vraag naar? Dat niet. De vraag nam slechts met 8% af ten opzichte van 2020. Maar er was in 2020 sprake van een enorm overschot aan aanbod. Elke boodschappenvraag werd vaak binnen een dag 'overstroomd' met aanbod. In 2021 ontstond een hernieuwde balans.

VAN BINNEN NAAR BUITEN

In 2021 werd vrijwilligerswerk dat buiten kan plaatsvinden een **stuk populairder**. Er werden 20% meer matches gemaakt in de categorie 'tuin en natuur' dan vorig jaar. Ook matches in de categorie (huis)dieren groeiden hard: 33% meer matches dan in 2020.

Het aantal matches op vervoer nam met 24% af. Ook de matches op klussen nam met 8% af. De verschuiving lijkt duidelijk ingegeven door de **coronamaatregels: buiten is er meer mogelijk dan binnen** (of in een afgesloten ruimte als een auto).

Klusvrijwilligerswerk in 2021 was overigens een analyse die niet zo gefixt was. Er werden in deze categorie 14% meer hulpvragen geplaatst en ook het aanbod hiervoor nam met 10% toe. Het aantal matches nam juist af. Het lijkt erop dat er in 2021 sprake was van een grotere mismatch? Geografie vormt een mogelijke verklaring: een klusje bij iemand doe je het liefst binnen een straal van 15 minuten bij je vandaan. Dus **locatie is ontzettend belangrijk**.

"IK HAD HEEL SNEL NA DE AANVRAAG AL EEN AANBOD VOOR HULP. ONDANKS DAT IK DIE DAG EEN ONGELUK HAD EN IN HET ZIEKENHUIS BELANDDE, KWAM KOOS DE TUIN KLUS KLAREN. ONTZETTEND AARDIG."

TAALMAATJES GEZOCHT IN 2022

12% van de matches in 2021 werd gemaakt in de categorie 'taal en lezen'. Dat is 4% meer dan in 2020. Taal en lezen staat daarmee op de 5e plek qua populariteit (of hoger als je maatjes en gezelschap onder één noemer schaaft). Opvallend is echter dat het aanbod in deze categorie met 10% groeide en de **vraag met maar liefst 41% (!) procent**.

“HET IS 3 JAAR GELEDEN DAT IK HIER KWAM. MIJN KINDEREN KREGEN HULP MET TAAL EN NU KUNNEN ZE GEEN PROBLEMEN HEBBEN DANKZIJ DE SITE. IK DOE DAAR OOK VRIJWILLIGERSWERK”

Deze categorie taal zit gigantisch in de lift en we voorspellen dat dit in **2022 zich zal ontwikkelen in (veel) meer matches**. Naast het feit dat deze categorie goed past bij de coronamaatregelen (digitaal zijn er veel mogelijkheden), treedt in 2022 ook de **Wet Inburgering** in werking. Omdat veel mensen nu al zelfstandig een taalmaatje zoeken en er februari 2022 een **speciale module** voor anderstaligen op NLvoorelkaar verschijnt waarmee de zelfredzaamheid vergroot wordt, verwachten we dat **dit type hulpvragen in 2022 nog veel meer gesteld gaat worden**.

MARKETING EN COLLECTE: HELP GOEDE DOELEN GROEIEN

‘Marketing, communicatie & PR’ en ‘Collecte & fondsenwerving’ zijn relatief kleine categorieën vrijwilligerswerk, respectievelijk goed voor 4% en 2% van alle matches. Maar het aantal matches in 2021 op deze categorieën groeide hard: er vonden respectievelijk **28% en 171% meer matches** in plaats dan in 2020.

Dit komt niet omdat er meer aanbod in geplaatst werd (dat bleef gelijk), maar omdat maatschappelijke organisaties meer hulp vroegen in deze categorieën. Er werden 87% meer marketing, communicatie & PR vragen geplaatst en 271% (!) meer collecte & fondsenwerving vragen. Beide zijn de afgelopen jaren, ook voor corona, nog nooit zo hoog geweest. Het lijkt er daarmee op dat **maatschappelijke organisaties meer hulp kunnen gebruiken in het verspreiden van hun boodschap en het werven van extra handjes** of donaties en dit doen door middel van het zoeken van vrijwillige professionals. Een interessante ontwikkeling die ook bijdraagt aan een meer divers vrijwilligerswerkeraanbod.

TREND 7:

STATUS QUO UITDAGINGEN

De uitdaging voor maatschappelijke organisaties groeit – maar niet voor iedereen evenveel.

Wat voor uitdagingen ervaren maatschappelijke organisaties nu? Wat verwachten ze voor 2022? Waar en hoe gaan ze actie ondernemen? In het onderzoek gaven 3.689 respondenten die werkzaam zijn voor maatschappelijke organisaties een inkijkje in hun wereld en een blik op de toekomst.

TEKORT AAN VRIJWILLIGERS

De meningen zijn verdeeld. Bijna een kwart van de maatschappelijke organisaties geeft aan op dit moment al een ernstig of behoorlijk tekort aan vrijwilligers te ervaren (24%). Daartegenover staat dat ruim de helft niet of nauwelijks problemen heeft op dit moment (55%).

Dezelfde verdeling zien we bij de vraag of organisaties meer moeite ervaren met het vinden van vrijwilligers. 25% geeft aan redelijk tot veel moeite te

ervaren op dit moment versus 49% die hier niet of nauwelijks moeite mee heeft. Wel geeft **53% aan dat het platform hierin erg tot behoorlijk noodzakelijk is**. Slechts 7% noemt het platform niet noodzakelijk voor het werven van nieuwe vrijwilligers. De aantrekkelijkheid, het gemak en het bereiken van nieuwe vrijwilligers worden als de sterkste punten benoemd.

Waar organisaties in 2021 wel meer op een lijn zaten, is dat zij aangaven meer dan ‘normaal’ afscheid te nemen van vrijwilligers. 42% geeft aan dat zij dat redelijk tot veel meer deden dan voorheen versus 35% van de organisatie die aangeeft dit niet of nauwelijks te herkennen. Het vervolgens vinden van nieuwe vrijwilligers voor bestuurlijke functies en maatjes of buddy's bij cliënten met complexe problematiek bleken de grootste uitdagingen.

“HET VINDEN VAN VRIJWILLIGERS IS VOOR ONS ZO VAN BELANG DAT WIJ GEEN OPVOLGING KUNNEN VINDEN VOOR ONZE STICHTING. ZODANIG NIJPEND DAT DEZE WAARSCHIJNLIJK OPGEHEVEN ZAL GAAN WORDEN.”

In 2022 verwacht 25% van de maatschappelijke organisaties dat het werven van vrijwilligers moeilijker wordt. 46% verwacht echter (helemaal) niet dat het moeilijker wordt. Dat betekent dus een status quo met hoe men het in 2021 ervoer.

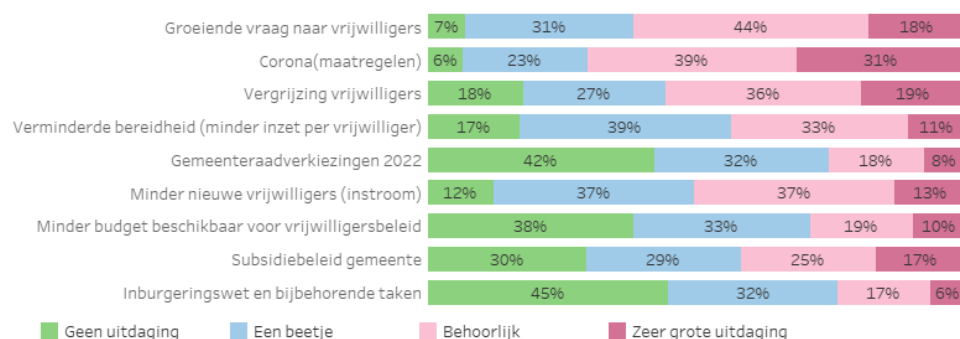
Organisaties verwachten in 2022 wel **iets vaker afscheid** te nemen van vrijwilligers: 44% geeft aan dat (zeer) zeker te verwachten versus 24% die dat (helemaal) niet verwacht. Dat is iets hoger dan wat organisaties in 2021 aangaven.

GROOTSTE UITDAGING: CORONA, GROEIENDE VRAAG EN VERGRIJZING

De corona(maatregelen) (70%), de groeiende vraag naar vrijwilligers (62%) en vergrijzing van vrijwilligers (55%) vormen voor maatschappelijke organisaties de grootste uitdaging in 2022. Het subsidiebeleid van de gemeente wordt daarna gezien als zeer grote uitdaging en ook de verminderde instroom van nieuwe vrijwilligers is een zorg.

Er is nauwelijks tot geen **verschil tussen stad en dorp**. Alleen de vergrijzing wordt door maatschappelijke organisaties in een dorp als uitdagender gepercipieerd: 62% van de maatschappelijke organisaties voorziet dit als een behoorlijke tot zeer grote uitdaging versus 51% van de organisaties actief in een stedelijk gebied.

> In hoeverre zie jij de volgende factoren het komende jaar als een uitdaging voor jouw organisatie?

De nieuwe Wet Inburgering en gemeenteraadsverkiezingen vormen de minste uitdaging: respectievelijk 45% en 42% van de maatschappelijke organisaties benoemt dit als 'geen uitdaging'. Over de inburgeringswet zijn maatschappelijke organisaties in dorpen iets rooskleuriger: 48% voorziet geen enkele uitdaging versus 43% van de organisaties in een stedelijk gebied.

MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES OVER 2022

We hebben maatschappelijke organisaties gevraagd of zij van plan zijn in 2022 een aanpassing te maken in het werven van nieuwe vrijwilligers op 3 thema's:

- 31% van de organisaties geeft aan (veel) meer tijd/budget te gaan investeren in werving. Echter geeft 40% aan juist (helemaal) niets te willen veranderen ten opzichte van dit jaar.
- 34% wil het aangeboden vrijwilligerswerk laagdrempeliger maken, zodat mensen makkelijker kunnen instappen. 32% is tevreden over het nu is en verandert niks.
- 29% is van plan de wervings-/communicatietactiek aan te passen maar 41% is dat (helemaal) niet van plan en gaan dezelfde gebruiken als 2021.

Een divers beeld dus, dat bepaald wordt door de sector, doelgroep en doel waar de maatschappelijke organisatie zich inzet.

TREND 8:

JONGEREN & VRIJWILLIGERSWERK

Jongeren willen wél vrijwilligerswerk doen, de sector vergrijst niet.

Dit mooie statement van Lucas Meijs komt dit jaar als trend weer terug op onze platformen. Wat kadering is wel belangrijk: Nederland vergrijst, dat is een feit. En omdat de helft van Nederland vrijwilligt, vergrijzen zij ook mee. Maar vrijwilligers op onze platformen vergrijzen zeker niet sneller dan de demografische trend! Sterker nog, in 2021 was de instroom van nieuwe vrijwilligers jonger dan ooit.

2021: JONGSTE VRIJWILLIGERS OOIT

De gemiddelde leeftijd van nieuwe vrijwilligers blijft ook in 2021 40 jaar. Dat het gemiddelde hetzelfde blijft komt omdat er óók meer 80plussers deelnemen. Want de percentages jongere vrijwilligers zijn hoger dan ooit. **56% is jonger dan 40 jaar** en 25% is zelfs jonger dan 25 jaar. Onze platformen sluiten goed aan op de behoeften van deze groep, zo geven jongeren het vinden van vrijwilligerswerk via ons platform een 8,0.

Ook de **bereidheid** van de jongeren om in 2022 meer te vrijwilligen is opnieuw **het hoogst** van alle leeftijdsgroepen. Maar liefst 54% van de vrijwilligers onder de twintig zegt in 2022 meer vrijwilligerswerk te willen doen dan in 2021. 43% van de twintigers en 47% van de dertigers wil meer doen. Dat is een stuk hoger dan gemiddeld (39%).

Bij de ‘nieuwe gezichten’, mensen die nog nooit of de afgelopen 5 jaar geen vrijwilligerswerk deden, zien we opvallend genoeg dezelfde verdeling onder als

boven de veertig jaar. Alleen vrijwilligers tot 20 jaar zijn relatief vaker onbekend met vrijwilligerswerk, logisch gezien hun leeftijd.

ECHT FIJN DAT ER VEEL KANS IS VOOR JONGEREN OM MEE TE DOEN! ER IS VEEL DIVERSITEIT IN DE VERSCHILLENDE SOORTEN VRIJWILLIGERSWERK. IK HEB VITEINDELIJK GEKOZEN OM TE HELPEN IN EEN ZORGCENTRUM.”

Waar je wel de invloed van leeftijd ziet, is als je naar de totale gerealiseerde uren vrijwilligerswerk vanuit de leeftijdsgroepen kijkt. Logisch ook: na je pensioen haal je met gemak 8 uur of meer vrijwilligerswerk per week terwijl jongeren (als in: onder de 50) echt moeten prioriteren om gemiddeld 2 uur per week hiervoor vrij te maken.

CHALLENGES POPULAIR BIJ JONGEREN

In 2021 introduceerden we impact challenges op onze platformen: een laagdrempelige manier om iets goeds te doen waarbij je zelfstandig (samen met vrienden) aan de slag kunt en binnen een uurtje het verschil maakt. In totaal werd 8% van de matches door vrijwilligers op NLvoorelkaar.nl gemaakt op een impact challenge. **Maar challenges zijn populairder onder jongeren: 21% van de matches van vrijwilligers onder de 40 is gemaakt op een challenge. Bij twintigers loopt dit zelfs op tot 32%!**

Het schrijven van een kaartje voor eenzame ouderen, voor gevangen genomen activisten via Amnesty International en de buurt clean up waren de populairste impact challenges in 2021. Dit was voor jongeren hetzelfde, echter springt de Amnesty challenge eruit: 14% van de challengedeelname onder de twintig deed hier aan mee vs gemiddeld 7% van alle deelnemers. Bij dertigers bleek het online in kaart brengen van een ramp erg populair: deze challenge eindigde met 7% van alle deelnames in deze leeftijdsgroep op de tweede plaats. Challenges als de Tuinvogelteldag en zwerfboeken bibliotheek voor kinderen waren bij jongere challengedeelname juist helemaal niet populair.

HANDIG ONLINE, ONHANDIG OFFLINE

Als we kijken naar het vrijwilligerswerk dat jongeren kiezen, valt op dat eenzaamheid ook bij hen een belangrijk thema is. Maatjes en buddy-activiteiten zijn goed voor 50% van alle matches die vrijwilligers onder de veertig maken. Jongeren tot 20 jaar kiezen zelfs in 59% van de gevallen voor dit werk! Taal & lezen en specifiek (online) taalmaatje, is daarna de meest geliefde klus, bijna dubbel zoveel vrijwilligers onder de 40 jaar kiezen hiervoor dan overall. Tenslotte is het coördineren en regelen van evenementen bij twintigers populair en het Digitaal & IT bij dertigers.

Klussen in huis, in het algemeen goed voor 10% van de matches, is bij vrijwilligers onder de veertig absoluut niet populair: maar 2% onder de veertig kiest hiervoor, onder de dertig zelfs maar 1%. Dit weerspiegelt mooi de **verwachte vaardigheden van deze leeftijdsgroepen: handig online**, waarbij de 'offline' klusvaardigheden nog in ontwikkeling zijn.

**"IK VOND HET HEEL LEUK DAT IK EEN KEER EEN STUDENT ALS MAATJE KREEG VOOR DIGITALE HULP (MIJN TABLET). HIJ WAS ER HEEL HANDIG MEE."
"HET VINDEN VAN VRIJWILLIGERS IS VOOR ONS ZO VAN BELANG DAT WIJ GEEN OPVOLGING KUNNEN VINDEN VOOR ONZE STICHTING. ZODANIG NIJPEND DAT DEZE WAARSCHIJNLIJK OPGEHEVEN ZAL GAAN WORDEN."**

Zo pas je deze trend toe

Jongeren vinden een duidelijke tijdsinvestering, kunnen kiezen (groot aanbod) en flexibiliteit over het moment van hun inzet heel belangrijk in hun keuze voor vrijwilligerswerk.

Pas ook je manier van werven aan aan de doelgroep: via welke kanalen bereik je hen, met welke boodschap? Instagram en Tiktok passen bijvoorbeeld beter dan een advertentie in de krant.

Ter inspiratie hebben we een complete toolkit gemaakt voor het werven én waarderen van jongere vrijwilligers. [Download de toolkit hier \(gratis\)](#).

AFSLUITING DOOR LUCAS MEIJS

Dé 'vrijwilligerswerk' professor van Nederland

Nederlanders gaan voor impact; veel, vaak en overal.

“Jaarlijks geeft dit indrukwekkend omvangrijke onderzoek een actuele kijk op vrijwilligerswerk in Nederland. Hoe het er nu voorstaat én hoe het zich in de nabije toekomst kan ontwikkelen. Vooral de unieke grootte van het onderzoek met 15.249 respondenten en de brede verspreiding over de hele vrijwilligerswerk sector maakt dit een terugkerende thermometer voor de vrijwillige inzet in onze samenleving. Want **Nederland blijft Vrijwilligersland**.

Naast de omvang begint dit onderzoek ook **uniek** te worden omdat het vergelijkingen mogelijk maakt met meerdere jaren. Wederom neem ik je graag mee in een beschouwing: welke inzichten uit het onderzoek vind ik bijzonder, leuk, opvallend, herkenbaar (of juist niet). En tenslotte deel ik graag mijn tips zodat we samen klaar zijn voor 2022 en verder.

- De eerste belangrijke conclusie is wederom de groei én breedte van het hulpaanbod alsmede **de intentie om nog meer te helpen**. Natuurlijk is de 11% groei vergeleken met de derde corona golf niets vergeleken met de groei van de twee golven daarvoor (11x en 3x zoveel) maar pre corona was 11% groei in vrijwilligers een mega prestatie geweest. Ik stel dus voor om die echt wederom te vieren.
- De tweede geweldige opsteker is dat het aantal dagdelen dat mensen zich daadwerkelijk inzetten via NLvoorelkaar en breder, dat terugkaatst van 5 naar 11 dagdelen per match. Dat is nog wel minder dan in 2019 maar geeft vooral aan dat **wanneer het weer fysiek kan**,

de vrijwilligers komen! Wederom, ik heb goede hoop voor post corona.

- Als laatste, waar het bij de vorige meting vooral ook ging om heel veel onbenut potentieel (mensen zouden graag willen helpen maar de match lukte even niet), zien we nu een dubbele stijging. Het aantal geslaagde matches is met 15% toegenomen waardoor er echt meer gedaan is. Maar, een belangrijk onderdeel van dit succes lijkt te zijn dat nu pas echt de hulpvragen gesteld worden die ook opgepakt kunnen worden. **De oproep om actiever naar de vraag om hulp te zoeken is opgepakt!**
- Deze meting laat wederom zien dat het vrijwilligerswerk echt al jaren niet meer alleen bestaat uit karikaturale traditionele vrijwilligers. Wat kranten en andere media hardnekkig ‘de moderne vrijwilliger’ blijven noemen, is nu wel de **normale standaard vrijwilliger**: een palet van grote en kleine vrijwilligersbijdragen in allerlei vormen. **Nederlanders gaan voor impact; veel, vaak en overal.**
- Die drang naar impact is ook te herkennen in de wil om het geven van tijd met het **geven van geld te combineren**. Waarschijnlijk, echte vergelijkende data ontbreken, geven Nederlanders relatief minder vaak aan organisaties waar ze vrijwilligerswerk doen. In dit onderzoek is dat 12%. De redenen daarvoor zijn divers maar ik denk echt dat hier, zeker vanuit een impact motief, nog veel te winnen valt. Vrijwilligerswerk doen voor en geld geven aan dezelfde organisatie of hetzelfde doel is zeker een onderwerp om te blijven volgen in dit omvangrijke onderzoek.

Tips voor 2022

1. **Houd het virtuele overeind**, ook als corona de wereld uit is. De digitale revolutie is door de situatie nu met spoed geïmplementeerd in de vrijwillige sector. Maar het helpt je ook om jongere generaties te mobiliseren, vrijwilligerswerk toegankelijker te maken, makkelijk contact te houden met iedereen, efficiënt te organiseren etc. Dus blijf het in stand houden naast je reguliere activiteiten, ook als straks alles weer bij het oude is.
2. **Ga uit van wat mensen willen doen** in plaats van wat jij nodig hebt. Dat maakt vrijwilligerswerk niet alleen inclusiever en toegankelijker voor

iedereen maar ook duurzamer. Want als je doet wat je leuk vindt, dan zul je er logischerwijs ook langer mee doorgaan.

Dat vraagt wel een open denkwijze en wat creativiteit en flexibiliteit. Misschien vind je niet direct die vrijwilliger die elke vrijdag kan, maar wel een bedrijfsteam dat sámen de vrijdagactiviteit wil adopteren. En misschien krijg je bij een open uitnodiging om te helpen wel te veel aanmeldingen... maar dat is niet erg als je uitgaat van wat anderen willen doen en kunnen bijdragen. Als ze niet passen in je vacature, dan maak je toch samen een nieuwe?

3. **Creëer momenten van vrijwillige inzet.** Deze crisis toont net als elke voorgaande én nog komende crisis aan dat we allemaal massaal willen helpen als er iets speelt in de maatschappij. Maar ook blijkt telkens dat we daar als sector (te) traag op reageren. De Nederlandse poldercultuur maakt dat een officieel beleid maar ook een vrijwilligersactiviteit later geregeld is dan het initiatief van mensen zelf.

Een laatste tip of advies: wanneer iemand bij u stopt met vrijwilligerswerk, neem dan **warm afscheid** en maak geen verwijt dat hij of zij stopt met vrijwilligerswerk. Dat is waarschijnlijk niet waar. Sterker nog, ik denk dat u moet helpen bij het vinden van de nieuwe vrijwilliger-uitdaging. Zeker omdat het stoppen bij uw organisatie meestal niets met u te maken heeft. Mensen verhuizen, kinderen gaan van de basisschool af, het actieve sporten (van de kinderen) is voorbij. Help dan met die transitie naar de andere vrijwilligersorganisatie. Als iedereen dat doet, krijgt u ook nieuwe vrijwilligers aangereikt van een collega. Kortom, maak **transitiebeleid**! En ja, dit is dus een oproep aan de overheid en fondsen om u daarbij te helpen.

Prof. dr. Lucas Meijs

Rotterdam School of Management, Erasmus University (RSM)

BLIJF OP DE HOOGTE

Het doorlezen van dit ebook is een goede eerste stap om je vrijwilligersbeleid vorm te geven, te optimaliseren of te beginnen met de revolutie van *doing good*. Wil je op de hoogte blijven van de nieuwste inzichten over vrijwillige inzet, slimme toepassingstips, de digitale revolutie van vrijwilligerswerk en meer? Meld je aan op zakelijk.nlvoorelkaar.nl/blog (Geen zorgen: het is gratis, je kunt je altijd afmelden en we zijn hartstikke druk met mensen matchen dus je ontvangt maximaal 1 mailtje per maand!).

OVER NLVOORELKAAR

NLvoorelkaar.nl is het grootste platform voor vrijwillige inzet in Nederland. De 8e editie van ons jaarlijkse onderzoek, waar dit rapport op is gebaseerd, is inmiddels één van de **grootste vrijwilligersonderzoeken ter wereld**. Tien jaar na onze start zien we zo onze grote 'harige' droom (BHAG) elke dag zo'n 350 matches dichterbij komen: ieders talent en tijd omzetten in sociale impact door te laten ervaren dat helpen *happy* maakt.

In 2021 groeiden we harder dan ooit. Dat is ook meer nodig dan ooit, want vele handjes maken de maatschappelijke uitdagingen lichter en de wereld een beetje mooier.

Met inspirerende communicatie campagnes, innovatieve activatietechnieken als *gamification*, e-matching of *geotargetting* én een altijd up-to-date en compleet overzicht van alle vrijwilligers- en doing good activiteiten, bereiken en matchen we jaarlijks duizenden mensen. Elke twee minuten vinden een hulpvrager en vrijwilliger elkaar via onze slimme marktplaatsen op maat.

Naast NLvoorelkaar.nl zijn er inmiddels 65 aangesloten actieplatformen op maat. Vrijwillige inzet wordt via een eigen actieplatform super toegankelijk.

Van een vrijwilligersvacaturebank tot een academie, van een wervingscampagne tot activatie, van inzicht tot advies rondom maatschappelijke thema's als eenzaamheid, participatie en van burenhulp tot een maatschappelijk teamuitje. We zetten slimme techniek en marketing in om de doing good sector te innoveren. Op maat, modulair en flexibel, maar bewezen effectief en veilig.

Wil je net als 70 gemeenten, organisaties en bedrijven het verschil maken in het sociale domein? Of wil je meer weten over NLvoorelkaar – de organisatie, ons team, onze missie, inzichten, resultaten of wat we voor jou zouden kunnen doen? Lees verder op [NLvoorelkaar.nl/zakelijk](https://zakelijk.nlvoorelkaar.nl/zakelijk). Of vraag direct een vrijblijvende demo aan: <https://zakelijk.nlvoorelkaar.nl/contact>.

info@nlvoorelkaar.nl
+31 888 000 603

www.nlvoorelkaar.nl
www.nlvoorelkaar.nl/zakelijk